

ORE I MEXÛ GA MARCU ÜMATÛXÛ

Juáú ga baiüxêëruü nüxü nixu ga
Tupanaärü ore ga dauxchitawa ga
ngextá taxúema íxãpataxüwa

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Ju 1.9-28)

1 ¹Nhaã nixí i norü ügü i ore i mexü
ja Ngechuchu ja Cristu ja Tupana
Nanechiga. ²Rü nuxcúmaücü ga
Tupanaärü orearü uruü ga Ichaía
ümatüxü ga Tupanaärü ore, rü
nhanagürü:

“Cupexegu chajamu i chorü orearü
ngeruü na namexêëãxüçax i
cumaü. ³Rü dauxchitawa i
ngextá taxúema íxãpataxüwa rü
tá nangëxma i wüxi i duüxü i
ngéma tagaäcü nhaxü: ‘¡Pegü
pemexêëx naxçax ja Cori. Rü
naxçax ipejanawexãchixêëx i
perü maxü!’”

nhaxü tá. ⁴Rü Juáú rü dauxchitawa ga
ngextá taxúema íxãpataxüwa nangox rü
jéma ínanabaiüxêë ga duüxügü. Rü
namaã nüxü nixu ga na namexü na
Tupanaçax nadaugüxü rü ínabaiüxü na
Tupana nüxü nüxü nangechaüxüçax ga
norü pecadugü. ⁵Rü guxüma ga
duüxügü ga Judéaanecüãx rü ãne ga
Jerucharéücüãx rü jéma Juáúxütawa
naxüxü ga na nüxü íjanaxüñüëxüçax. Rü

nümagü rü norü pecadugüxü jéma
najarüxügüxü, rü Juáú rü natü ga
Judáúwa ínajabaiüxêëtanü. ⁶Rü
naxchiru ga Juáú rü camerutãxanaxçax
nixí, rü norü gojexü rü
naxchaxmünaxçax nixí. Rü beruremaã
rü munümaã naxãwemü. ⁷Rü Juáú rü
jema nüxü jaxuxü ga orewa, rü
nhanagürü: —Chaweama tá ne naxü ja
choxü rüjexeracü. Rü chama rü
taxuwama chame rü bai na
ichajarümaxãchixü na íchajawëxüçax i
norü chapatucunügü. ⁸—Chama rü
dexãwamare pexü íchabaiüxêë, notürü
nüma rü tá Tupanaãë i Üünexü pexna
nanguxêë —nhanagürü ga Juáú.

Ngechucharü baiechiga

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹Rü jema ngunexügügu, rü
Ngechuchu rü ínaxüxü nawa ga guma
ãne ga Nacharétu ga Gariréaanewa
jexmane. Rü Juáú rü natü ga Judáúwa
ínanabaieçêë. ¹⁰Rü jexguma dexáwa
ínaxüãchigu, rü Ngechuchu nüxü nadau
ga na jangenaxü ga dauxüwa. Rü jema
Tupanaãë i Üünexü rü wüxi ga
muxtucurüü inanago, rü Ngechuchuna
nangu. ¹¹Rü dauxüwa inanaxü ga wüxi
ga naga ga nhaxü: —Cuma nixí i

Chaune i cuxũ changechaũxũchixũ rü cumaã chataãxũchixũ —nhaxũ.

Ngechuchuxũ naxũ ga Chataná

(Mt. 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹²Rü jemawena rü Tupanaãe i Üünexũ rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa Ngechuchuxũ naga. ¹³Rü jéma najexma ga 40 ga ngunexũ. Rü naẽũgũ ga idúraexũ íjexmagũxũwa najexma, rü ngoxo ga Chataná rü nüxũ naxũ. Notürü Tupanaãrü orearü ngerũgũ ga dauxũcũãx rü Ngechuchuxũ narĩngũxẽegũ.

**Ngechuchu rü Gariréaanewa
inanaxũgũ ga norü puracü**

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴Rü nawena ga pocupataũgu na napocuxũ ga Juáũ, rü Gariréaanewa naxũ ga Ngechuchu na naxunagũãxũcax ga Tupanaãrü ore i mexũ. ¹⁵Rü nhanagürü: —Marü nawa nangu i ngunexũ ga Tupana nagu unetaxũ, rü pexcax ningaica na perü aẽxgacü na jiixũ. ¡Rü nhuxma rü name nixĩ i Tupanacax pedaugü rü pejaxögü i ngẽma norü ore i mexũ! —nhanagürü.

**Ngechuchu rü ägũmücü ga
püchaetanũxũcax naca**

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶Rü jexguma nextaxa ga Gariréaanacügu jaxũxgu ga Ngechuchu, rü jéma nüxũ nadau ga Chimáũ rü naẽneẽ ga Ádré. Rü nümagü rü woetama püchaetanũxũ nixĩgü rü jéma nextaawa napüchaegü. ¹⁷Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —¡Chawe perũxĩ rü tá pexũ charũngũxẽẽ na chauxõtawa

penagagũxũcax i duũxũgü! —nhanagürü. ¹⁸Rü jexgumatama ga jema taxre, rü jéma nanawogü ga norü püchagü. Rü Ngechuchu narĩxĩ. ¹⁹Rü jéamaxũra naxũ ga Ngechuchu, rü jéma nüxũ nadau ga Tiagu rü naẽneẽ ga Juáũ. Rü Zebedéu nanegü nixĩgü ga nümagü. Rü wüxi ga nguewa najexmagü, rü jéma ínanangáitagü ga norü püchagü. ²⁰Rü jexgumatama Ngechuchu naxcax naca. Rü nümagü rü jéma nguewa tüxũ nataxgü ga nanatü ga Zebedéu namaã ga tümaãrü puracütanũxũgü, rü Ngechuchu narĩxĩ.

**Wüxi ga jatü ga ngoxo nawa
jexmaxũchiga**

(Lc 4.31-37)

²¹Rü iãne ga Caparnáũwa nangugü. Rü jexguma ngũxchigaarü ngunexũwa nanguxgu, rü Ngechuchu rü ngutaquexepataũwa naxũ rü jexma naxücu. Rü jéma inanaxũgü ga na nangúexẽetaexũ. ²²Rü duũxũgü rü nabaixãchiãegü namaã ga norü nguxẽetae, jerü aixcuma Tupanaãrü poramaã meã nanangúexẽẽ rü tama ngúexẽeruũgü ga Muíséarü mugüwa nguxẽetaegũxũrũ nixĩ. ²³⁻²⁴Rü guma iãneãrü ngutaquexepataũwa najexma ga wüxi ga jatü ga ngoxo nawa jexmaxũ. Rü aita jéma naxü, rü nhanagürü: —¿Tüxcüũ totanüwa cuxü, Pa Ngechuchu Pa Nacharétucũãx? ¿Nuã cuxü na toxũ cujadaixũcax? Chama rü cuxũ chacuax na Tupana Nane ja Üünecü cuiixũ —nhanagürü. ²⁵Rü Ngechuchu nüxũ naxoox ga jema ngoxo, rü nhanagürü: —¡Jjarũngeax rü ínaxũxü nawa ja jima jatü! —nhanagürü. ²⁶Rü

jexguma ga jema ngoxo rü guma jatixũ nijuächixẽẽ, rü tagaãcü aita naxüãcüma nawa ínaxũxü. ²⁷Rü guxũma ga duũxũgü rü nâaixächiaẽgü, rü namüçügüna nicachigü rü nhanagürügü: —¿Tacü nixĩ i nhaã? Maneca wüxi i ngexwacaxũxü i nguxẽẽtae nixĩ. Nüma rü aixcuma Tupanaãrü poramaã meã nanguxẽẽtae. Rü woo i ngoxogü rü naga naxĩnüẽ i ngẽxguma namuãxgu —nhanagürügü. ²⁸Rü jemaãcü nixĩ ga paxa guxũwama ga Gariréaanewa rü Ngechuchuchigaxũ nacuâxgũxü ga duũxũgü.

**Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru
nâxẽcax najataanexẽẽ
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)**

²⁹Rü jexguma ngutaquẽpataũwa ínaxũxügu ga Ngechuchu, rü Tiagu rü Juáũmaã Chimáũ rü ãdrépatawa naxü. ³⁰Rü Chimáũ nâxẽ rü ngürücarewa ijexma, jerü ijaxaxüne. Rü Ngechuchumaã ngĩxũ nixugüe. ³¹Rü ngĩxcax nixü, rü ngĩxmẽxgu najajauxächi, rü ngĩxü ínarüdaxẽẽ. Rü jexgumatama igâuxächi ga na jaxaxünexü. Rü ífirüda, rü inaxügü ga naxcax na nameẽẽãxü ga õna.

**Ngechuchu rü muxũma ga
ídaaweexũcax najataanexẽẽ
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)**

³²Rü jexguma marü janaxücuxgu ga üaxcü ga na nachütachaũxü, rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga guxũma ga duũxũgü ga ídaaweexü rü guxũma ga ingoxoãxgũxü. ³³Rü guxũma ga jema ãnecũãx rü jexma guma ípataarü ããxwa naxcax nangutaquẽegü. ³⁴Rü nüma

nanameẽxẽẽ ga muxũma ga duũxũgü ga nagúxũraũxü ga ðaawemaã ídaaweexü. Rü ínanawoxũ ga muxũma ga ngoxogü, notürü nüxna nanachuxu ga na jadexagũxü, jerü nümagü ga ngoxogü rü nüxü nacuâxgü na texẽ jíixü.

**Ngechuchu rü nanaxunagü
ga ore ga mexũ ga
ngutaquẽpataũwachigü
(Lc 4.42-44)**

³⁵Rü ngunetüũ ga taũta jangóonegu, rü inaxüãchi ga Ngechuchu. Rü ãñeãrü jéaxüra ga ngextá taxüema íxãpataxüwa naxü na jéamaxüra jajumuxẽxũcax.

³⁶Rü Chimáũ rü namüçügümaã Ngechuchucax najadaugü. ³⁷Rü jexguma nüxü ijangaugügu, rü nhanagürügü nüxü: —Guxũma i duũxũgü rü cuxcax nadaugü —nhanagürügü. ³⁸Notürü ga nüma rü nanangãxü rü nhanagürü nüxü: —¿Ngixã rü toxnamana taxĩ náigü ja ãñexãcügü ja ngaicamagünewa na ngéma rü ta chanaxunagũxũcax i ore i mexũ! Erü woetama ngẽmacax nixĩ i Caparnáũãrü ãñewa íchaxũxũxü. ³⁹Rü jemaãcü ga Ngechuchu rü guxũma ga Gariréaanegu nixüãgüchigü. Rü wüxichigü ga ãñeãrü ngutaquẽpataũwa rü nüxü nixuchigü ga ore ga mexũ, rü ínajawoxüẽtanü ga ngoxogü.

**Ngechuchu rü wüxi ga
rüchaxünexũcax najataanexẽẽ
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)**

⁴⁰Rü Ngechuchucax nixü ga wüxi ga jatü ga chaxünemaã ídaawecü. Rü napẽxegu najacaxãpũxüãcüma

nhanagürü nüxü: —Pa Corix, ngëxguma cunaxwaxegu na choxü curümexëëxü, rü cuxü natauxcha na chauxçax cujataanexëëxü —nhanagürü. ⁴¹Rü Ngechuchuaxü nangechaütümüü ga guma jatü. Rü nüxü ningögü rü nhanagürü nüxü: —Ngü, chanaxwaxe. ¡Marü curüme! —nhanagürü. ⁴²Rü jexgumatama nüxü inajarüxo ga na nachaxünexü ga guma jatü. Rü meãma naxçax nitaane. ⁴³⁻⁴⁴Rü Ngechuchu rü jexgumatama ínajamu. Rü meãma nanaxucuxë rü nhanagürü nüxü: —¡Düçax, täuxütama texémaã nüxü cuixu! ¡Notürü ngéma paixütawa naxü, rü cugü nüxü jadauxëe! ¡Rü curü mexëëçax nüxna jaxuaxü i curü ãmare ga jema Muísé tüxü muxü na nüxü nacuáxüçax i duüxügü na curümexü! —nhanagürü. ⁴⁵Notürü nüma ga guma jatü rü ínixü rü inanaxügü ga na guxãmaãma nüxü jaxuxü ga jema nüxü ngupetüxü. Rü jemacax ga Ngechuchu rü marü taxucürüwa ngóxüwama duüxügüpexewa íãnegügu naxücu. Notürü dauçhitagu ga ngextá duüxügü ítaxuxügu narüxãüx. Rü jéma naxçax naxüxü ga duüxügü ga guxüãnewa ne íxü.

Ngechuchu rü wüxi ga jatü ga nawãixächicüçax najataanexëë
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

2 ¹⁻²Rü jixcama ga nhuxre ga ngunexüwena rü wenaxãrü Caparnáüärü íãnegu naxücu ga Ngechuchu. Rü jexguma duüxügü nüxü cuáchigagügu na ípatawa najexmaxü, rü jéma nangutaquexegü ga muxüma ga duüxügü. Rü düxwa ga íãxtüwa rü

nanapá. Rü nüma ga Ngechuchu rü namaã nüxü nixu ga ore i mexü. ³Rü jéma nangugü ga ágümücü ga jatügü ga jéma nangetaügüxü ga wüxi ga jatü ga nawãixächicü. ⁴Notürü jema na namuxüchixü ga duüxügü, rü taxucürüwama Ngechuchuxütawa nangugü. Rü jemacax ínanapogüétü ga Ngechuchu íjexmaxüwa ga guma ípata. Rü jéma norü caruügu ínanaxüxüetaügü ga guma nawãixächicü. ⁵Rü jexguma Ngechuchu nüxü daxgu ga nhuxãcü aixcuma na jaxögüãxü ga jema duüxügü, rü nhanagürü nüxü ga guma nawãixächicü: —Pa Chaunex, curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü —nhanagürü. ⁶⁻⁷Notürü nhuxre ga ngüxëëruügü ga Muíséarü mugüwa nguxëëtaegüxü rü jéma narütogü. Rü naãëwa nhaxügu narüxínüë: —¿Nhuxãcü tama namü na ngémaãcü jadexaxü? ¿Rü tacü Tupanamaã jaxugüxü? Erü Tupanaxícatama nixí ja duüxügüarü pecaduxü ngechaücü —nhaxügu narüxínüë. ⁸Notürü jexgumatama ga Ngechuchu rü nüxü nicuaxächí ga jema nagu naxínüëxü, rü jemacax nüxna naca rü nhanagürü nüxü: —¿Tüxcüü ngëmagu perüxínüë i pemax? ⁹—¿Taciü nixí i rütauchamaëxü na namaã nüxü íxuxü ja daa nawãixächicü: “Curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü”, rü exna: “¡Inachi, rü najaxu i curü carüü, rü íxü!” nhaxü? ¹⁰⁻¹¹—Notürü nhuxma rü tá pexü nüxü chadauxëë na Chaunatü núma choxü muxü na duüxügüaxü nüxü changechaüxüçax i norü pecadugü —nhanagürü. Rü jexguma jema

nhaxguwena rü guma nawãixãchicüxü nhanagürü: —Cumaã nüxü chixu rü jinachi, rü najaxu i curü caruü, rü cupatawa naxü! —nhanagürü. ¹²Rü jexgumatama inachi ga guma idaawecü. Rü nanajaxu ga norü caruü, rü inaxüxü napexewa ga guxüma ga jema duüxügü ga jéma jexmagüxü. Rü jemacax ga jema duüxügü rü nabaixãchiãegü, rü Tupanaxü nicuaxüügü, rü nhanagürügü: —Taguma nüxü tadau i tacü i nhaärüü ixixü —nhanagürügü.

Lewicax naca ga Ngechuchu

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³Rü jemawena rü wenaxärü naxtaacutuwa naxü ga Ngechuchu. Rü jema muxüma ga duüxügü rü naxcax naxi. Rü nüma rü nanangüexë. ¹⁴Rü jexguma jéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü jéma nüxü nadau ga Lewi ga Arupéu nane. Rü nüma ga Lewi rü jéma narüto nawa ga jema nachica ga duüxügüna dïeru ngixü inajaxuxüwa naxcax ga Romacüãxärü ãëxgacü jerü woetama jema nixi ga norü puracü. Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —¡Chawe rüxü! —nhanagürü. Rü inachi ga Lewi, rü nawe narüxü. ¹⁵Rü jéma Lewipatawa nachibü ga Ngechuchu. Rü jéma nachibüe ga muxüma ga duüxügü ga Lewirüü Romaärü ãëxgacücx dïeru ngixü jauxgüxü. Rü najexmagü ta ga togü ga duüxügü ga taxüema nacümamaã taãegüxü ga jéma mechawa rütogüxü namaã ga Ngechuchu rü norü ngüexügü. Jerü namu ga jema nawe rüxixü. ¹⁶Rü jéma najexmagü ta ga nhuxre ga Parichéugü rü ngüexëruügü ga Muíséarü mugüwa ngüxëtaegüxü.

Rü jexguma nüxü nadaugügu ga jema togümaã na nachibüxü ga Ngechuchu, rü norü ngüexügüna nacagü, rü nhanagürügü: —¿Nhuxãcü i perü ngüexëruü rü namaã nachibü i ãëxgacüarü duüxügü i dïeruarü jauxwa puracüexü rü duüxügü i pecaduãxgüxü? —nhanagürügü. ¹⁷Rü jexguma jemaxü naxinügu ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —Ngëma poraexü rü tama nanaxwaxë ja duturu, notürü ngëma idaaweexü waxi nixi i naxwaxexü ja duturu. Chama rü tama mexügüna na chaxuxücax nixi ga núma chaxüxü, notürü núma chaxü na nüxna chaxuxücax i pecaduãxgüxü —nhanagürü.

Ngechuchuna aurechigacax nacagüe

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸Rü wüxi ga ngunexügü rü tama nachibüe jerü Tupanacax naxauree ga Juáü ga baiüxëëruüärü ngüexügü rü Parichéugüarü ngüexügü. Rü jemaxü nadaugügu ga nhuxre ga duüxügü, rü Ngechuchuxütawa naxi rü nüxna najacagüe, rü nhanagürügü: —Ngëma Juáüärü ngüexügü rü Parichéugüarü ngüexügü rü naxauree. ¿Rü tüxücüü i curü ngüexügü i tama naxaureexü? —nhanagürügü. ¹⁹Rü Ngechuchu nanangãxü rü nhanagürü nüxü: —¿Exna wüxi i ngügüarü petawa rü pexcax namexü na naxaureexü i ngëma nüxna naxugüxü ega natanüwa nangëxmagu i ngëma jatü i ngexwacax ämaxü? Pemaã nüxü chixu rü ngëxguma natanüwa nangëxmajane i ngëma jatü i ngexwacax ämaxü rü taxücürüwama

naxauree i ngēma nūxna naxugūxū.
 20—Notürü wūxi i ngunexū rü ngēma
 jatü i ngexwacax āmaxū rü tá
 namücügūna nixūgachi. Rü ngēma
 ngunexūgu tá nixī i naxaureexū. [Rü
 chorü ngúexūgü rü taxucürüwama
 naxauree i nhuxma erü natanüwa
 changēxma. Notürü ínangu tá i ngēma
 ngunexū na nūxna chixūgachixū, rü
 ngēxguma tá nixī i naxaureexū.] 21—Rü
 taxúema wūxi i naxchirutüchi i
 ngexwacaxūxūmaā tanapaita i wūxi i
 naxchiru i ngauxū. Erü ngēxguma
 nanhaāchimügu i ngēma natüchi i
 ngexwacaxūxū, rü tá nanagáuxēē i
 ngēma ngauxū i naxchiru. Rü noxriarü
 jexera tá narügáu. 22—Rü ngēxgumarüü
 ta taxúema ngexwacaxücü ja wīü rü
 wūxi i marü ngauxū i naxchiü i
 naxchaxmünaxcaxgu tajabacuchi. Erü
 ngēxguma ngēmaācü naxūxgu rü jima
 wīü ja ngexwacaxücü rü narüngu, rü tá
 najawāixēē i ngēma naxchiü i ngauxū i
 naxchaxmünaxcax. Rü ngēxma tá
 inajarüxo ja wīü rü naxchiü rü ta. Rü
 ngēmacax tanaxwaxe ja ngexwacaxücü
 ja wīü rü ngexwacaxūxū i naxchiügu
 tajabacuchi. [Rü chorü nguxēētae i
 ngexwacaxūxū rü ngēxgumarüü ta nixī
 na taxucürüwama namaā nawūxiguxū i
 ngēma nuxcūmaūxū i pecūmagü
 —nhanagürü ga Ngechuchu.]

**Ngechucharü ngúexūgü rü trigu
 nibuxetanü ga ngūxchigaarü
 ngunexūgu**

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23Wūxi ga ngūxchigaarü ngunexūgu
 ga Ngechuchu rü norü ngúexūgūmaā
 trigunecüwa nachopetü. Rü nūmagü ga

norü ngúexūgü rü inaxīācüma
 inanaxügüe ga trigu na jabuxetanūxū.
 24Rü jema Parichégü rü Ngechuchuna
 nacagü rü nhanagürügü: —Dücax ı rü
 tūxcüü i curü ngúexūgü rü nanaxügü i
 ngēma tama mexū i ngūxchigaarü
 ngunexūgu na naxūxü? —nhanagürügü.
 25Notürü nūma ga Ngechuchu rü
 nhanagürü nūxū: —ı Taguma exna
 poperawa nūxū pedau ga tacü na
 naxūxū ga nuxcūmaūcü ga āēxgacü ga
 Dawí rü natanūxūgü ga jexguma öna
 nūxū tauxgu rü natajaegu? 26Rü
 jexguma paigüarü āēxgacü jixüga ga
 Abiatáru, rü Dawí rü Tupanapatagu
 naxücu. Rü nanangöx ga jema pöü ga
 üünexū ga paigücaxicatama ixixū. Rü
 nūma ga Dawí rü natanūxūmaā rü ta
 nangau ga jema pöü —nhanagürü. 27Rü
 nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngēma
 ngūxchigaarü ngunexū rü duūxügücax
 nixī ga naxūxū. Rü tama ngūxchigaarü
 ngunexūcax nixī ga naxūxū ga duūxūgü.
 28—Rü ngēmacax ja Tupana Nane ja
 duūxūxū ixücü rü namaā inacuax ta i
 ngūxchigaarü ngunexū —nhanagürü.

Wūxi ga jatü ga jumécüchiga

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3 1Rü wenaxäru ngutaquexepataügu
 naxücu ga Ngechuchu. Rü jéma
 najexma ga wūxi ga jatü ga norü
 wūxichacüüwa jumécü. 2Rü jema
 Parichégü, rü Ngechuchuxū
 nangugügü ngoxi tá namexēēā ga
 ngūxchigaarü ngunexūgu, na jemaācü
 nūxū najexmaxūcax ga tacücax na
 ínaxuaxūgüāxū. 3Rü jexguma ga
 Ngechuchu rü nhanagürü nūxū ga guma
 jumécü: —ı Rüda, rü nuxā ngāxütanügu

jachi! —nhanagürü. ⁴Rü jexguma ga Ngechuchu rü jema togü ga jéma jexmagüxüna naca, rü nhanagürü nüxü: —¿Tacı nixí i mexü na naxüxü i ngüxchigaarü ngunexügu? ¿Namexü na naxüxü i mexü rü exna chixexü? ¿Rü namexü na namaxëxü rü exna jamáxü? —nhanagürü. Notürü ga nümagü rü jexma najarüngeaxgümare. ⁵Rü nüma ga Ngechuchu rü nuchametüácüma nüxü nidaugüächi ga jema nüxü íchomaëguächixü. Rü nangechaü jerü tama inaxínüëchaü ga jema duüxügü. Rü guma jatüxü nhanagürü: —¿Ijanawëxächixëë ja cuxmex! —nhanagürü. Rü jexguma ga guma jatu rü nügü inajarüwëxächimëxëxëë. Rü jexgumatama rü narümemex. ⁶Notürü jexguma jemaxü nadaugügu ga Parichëgü, rü ínachoxü ga jéma. Rü Eruditánüxümaã inanaxügüe ga na naxçax nadaugüxü ga nhuxácü tá na Ngechuchuxü jamaxgüxü.

**Naxtaacutüwa Ngechuchuçax
nangutaquëxëgü ga
muxüma ga duüxügü**

⁷Rü Ngechuchu rü norü ngüexügümaã naxtaacutüwa naxü. Rü muxüma ga duüxügü ga Garirëaanecüãx rü nawe narüxí. ⁸Rü jexguma nüxü nacuéchigagügu ga guxüma ga jema mexügü ga naxüxü ga Ngechuchu, rü naxçax naxítaquëxe ga muxüma ga duüxügü ga Judëaanecüãx, rü Jerucharëucüãx, rü Idumëãanecüãx, rü Judáüärü tocutücüãx rü jema naãne ga Tiru rü Chidáüärü ïanëgü nawa jexmaxücüãx. ⁹Rü jemacax ga Ngechuchu rü norü ngüexügüxü namu

na wüxi ja ngue naxçax namexëëgüxüçax na tama jéma jaxüxtügüãxüçax ga jema muxüma ga duüxügü. ¹⁰Jerü nüma rü nanameëxëë ga muxüma, rü jemacax guxüma ga jema idaaweexü rü naxçax naxí na nüxü jangögügüxüçax. ¹¹Rü jexguma jema ngoxoãxgüxü ga duüxügü nüxü daugügu, rü napëxegu nacaxápüxügü rü tagaãcü nhanagürügü: —Cuma nixí ja Tupana Nane cuiüxü —nhanagürügü. ¹²Notürü nüma ga Ngechuchu rü poraãcü najaxucuxëgü na tama duüxügümaã nüxü jaxugüexüçax ga nachiga.

**Ngechuchu nanade ga 12 ga norü
ngüexügü na toxnamana
namügüãxüçax
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)**

¹³Rü jemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga maxpúnëwa ínaxüächi. Rü jéma naxçax naca ga jema ngüexügü ga nüma nanaxwaxëxü. Rü naxütagu naxítaquëxëgü. ¹⁴Rü jematánüwa najadëxëchi ga 12 ga norü ngüexügü na namücügüxüchi jüxüçax, rü na jamügüãxüçax ga norü orearü unagüwa. Rü jemagü rü Imügüxügu nanaxüéga. ¹⁵Rü pora nüxna naxã na Tupanaärü poramaã ínawoxüãxüçax ga ngoxogü. ¹⁶Rü nhaägü nixí ga naéga ga jema 12 ga norü ngüexügü ga jadëxëchixü. Rü wüxi nixí ga Chimáü ga Pedrugu naxüégaxü. ¹⁷Rü togü nixí ga Tiagu rü naëneë ga Juáü. Rü nümagü rü Zëbedü nanëgü nixí. Rü Ngechuchu rü Boanéregu nanaxüéga. Rü ngëma nixí i Duruanëxü Nanëgü —nhaxüchiga. ¹⁸Rü togü nixí ga Ádrë, rü Piripi, rü

Baturuméú, rü Mateu, rü Tumé, rü Tiagu ga Arupéu nane, rü Tadéu, rü Chimáú ga iporaãecüüci. ¹⁹Rü to nixí ga Juda ga Icaríóti ga jixcama bexma Ngechuchuxú íxuaxúxú.

“Ngechuchu rü ngoxoarü poramaã napuracü” nhanagürügü

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰Rü jemawena rü wüxi ga ípatagu naxücu ga Ngechuchu. Rü wenaxârü naxçax nangutaquexegü ga muxúma ga duúxügü. Rü jemacçax woo na nachibüexüçax rü nangechicagü ga nüma rü norü ngúexügü. ²¹Rü jexguma jemaxü taxínüëgu ga guxema natanüxügü ga Ngechuchu, rü ítajadaugü na tajagagüçax, jerü nüxü tixugügü rü: —Naxãüãëmارة —nhatagürügü. ²²Rü jexgumarüü ta ga jema ngúexëëruügü ga Muíséarü mugüwa nguxëëtaegüxü ga Jerucharéüwa ne íxü, rü nhanagürügü: —Nhaã jatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Beuchebúarü poramaã nixí i ínawoxúãxü i ngoxogü —nhanagürügü. ²³Notürü ga Ngechuchu rü naxçax naca ga jema ngúexëëruügü. Rü wüxi ga cuaxruúxü namaã nixu, rü nhanagürü: —¿Rü nhuxácü i Chataná i nügütama ínataxüchixü? ²⁴—Rü ngëxguma chi wüxi i nachüãñecüãx i duúxügü rü nügütanüxüwatama nügü nadaixgu, rü taxuacüma naitai i ngëma nachüãñe. ²⁵—Rü ngëxguma chi wüxi ja ípatacüãx nügü itojegu, rü taxuacüma naitai ja jima ípata. ²⁶—Rü ngëxgumarüü chi ta nixí i Chataná ega nügümaã nanuxgu rü nügü jamaxgu, rü taxuacü chima naitai i

ngëxguma. Rü chi ngëxma nagux. ²⁷—Rü taxuacüma texé wüxi ja jatü ja poracüpatagu taxücu na nüxna tanapuxüçax i norü ngëmaxügü, ega tama tajanaãxiragu. Erü ngëmaãcücxa tá nixí i tüxü nanguxüxü na tanapuxüxü i norü ngëmaxügü. ²⁸—Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü Tupana tá nüxü nüxü nangechaü i duúxügü i guxüma i norü pecadugü rü guxüma i tacü i chixexü i namaã jadexagüxü. ²⁹—Notürü texé ja chixexü namaã ixugüxe i Tupanaãe i Üünexü, rü tagutáma tüxü nüxü nangechaü ja Tupana. Rü guxügütáma chixexüwa tüxü natax —nhanagürü. ³⁰Rü jema nhanagürü ga Ngechuchu, jerü jema ngúexëëruügü ga Muíséarü mugüwa nguxëëtaegüxü rü: “Nãngoãx” nhanagürügü nüxü.

Ngechucharü mama rü naëneëgü rü ítangugü
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹Rü jexgumajane rü ítangugü ga Ngechucharü mama rü naëneëgü. Notürü ípataarü düxétügu tarücho, rü naxçax jéma tangemagü. ³²Rü jema duúxügü ga Ngechuchuxü íchomaëguãchixü, rü nhanagürügü nüxü: —Curü mama rü cueneëgü rü cuejxgü, rü jéa düxétüwa tangëxmagü, rü cuççax tadaugü —nhanagürügü. ³³Rü nüma nanangãxü, rü nhanagürü: —¿Texé tixí ja chae rü chaueneëgü? —nhanagürü. ³⁴Rü jema nüxü íchomaëguãchixüxü nidaugüãchi, rü nhanagürü: —Rü daxegü tixí ja chae rü chaueneëgü. ³⁵—Erü guxáma ja texé ja naxüxe i Tupanaärü ngúchaü, rü

jíxema tixí ja chaueneē rü chaejəx rü chae —nhanagürü.

**Ore ga cuəxruũ ga wüxi ga
jatü ga toecügu ixuxũ**

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 ¹Rü wenaxärü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexēēāxũ ga duũxügü ga guma nextaxānacüwa. Rü muxüma ga duũxügü jéma naxçax nangutaquexegü. Rü jemacax düxwa wüxi ga ngue ga jéma nextaxawa jexmanegu nixüe ga Ngechuchu, rü gumawa narüto. Rü jema duũxügü rü nextaxānacügu narücho. ²⁻³Rü jexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga muxüma ga ore ga cuəxruũwa na nangúexēēāxũ ga duũxügü. Rü norü nguxēētaewa rü nhanagürü: —¡Dücax, iperüxĩnũē i nhaã ore! Wüxi ga jatü ga toecü rü triguarü towa naxũ. ⁴—Rü jexguma triguchiremaã nagüianeägu, rü nhuxre ga triguchire rü namagu naji. Rü íngangügü ga werigü, rü nanawecu. ⁵—Rü náigü ga triguchire rü nutatanügu naji ga ngextá ínachicaxüwa ga waixüümü. Rü paxa narüxügü ga guma triguchire, jerü ga waixüümü rü tama najaxcü. ⁶—Notürü jexguma nangunagügu ga üaxcü, rü ínanagu ga guma trigu rü narüñhexgü. Rü najue, jerü tama poraäcü nixāmaxã. ⁷—Rü náigü ga triguchire rü toranecügu naji. Rü jexguma najaegu ga tora, rü guma triguxü inawocu, rü jemacax tama nixo. ⁸—Notürü náigü ga triguchire rü mexü ga waixüümügu naji. Rü meãma najae, rü muxüma ga trigu nawa ínganguxuchi. Rü nümaxüreewa rü 30 püxü ínganguxuchi ga norü o, rü náigüwa rü 60, rü

náigüwa rü 100 —nhanagürü. ⁹Rü nhuxmachi nhanagürü ta: —Rü jíxema āchixēgüxe, ¡rü nüxũ taxĩnũē i nhaã ore! —nhanagürü.

**Tacüçax nixí ga jema ore ga
cuəxruũgügu ixuxũ**

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰Rü jemawena ga jexguma nanüxĩçaxgu ga Ngechuchu, rü jema naxüttagugüxü wüxigu namaã ga jema 12 ga norü ngúexügü, rü nüxna nacagüe ga na çacüchiga jĩixü ga jema ore ga cuəxruũgu ixuxü. ¹¹⁻¹²Rü nüma nanangãxü rü nhanagürü nüxü: —Tupana rü pexü nüxü nacuaçxēē i ngēma ēxüguxü i taxuüma i togü nüxü cuáxü na nhuxäcü āēçgacü na jĩixü i nümax. Notürü ngēma togü i tama tatanüxü íxixüçax rü cuəxruũgu çajaxuäcüma namaã nüxü chixu i ore na woo nüxü nadaunügu rü nhama tama nüxü nadaugüxürüü na jĩixüçax, rü woo nüxü naxĩnũēgu rü tama nüxü na nacuaçgüxüçax. Rü ngēmaäcü namaã nüxü chixu na tama nüxü naxoexüçax i nacüma i chixexü rü tama Tupana nüxü nüxü ngechaüxüçax i norü pecadugü —nhanagürü.

**Ngechuchu rü meã nanangoxēē ga
jema ore ga cuəxruũ ga
toecüchigagu jaxuxü**

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³Rü Ngechuchu nhanagürü nüxü: —¿Pema rü ta exna tama nüxü pecuaçgü na çacüchiga jĩixü i ngēma cuəxruũ i nüxü chixuxü? ¿Rü nhuxücürüwa tá nüxü nacuaçgü i ngēma togü? ¹⁴—Rü jíxema toexe, rü jíxema tixí ja ore i

mexũ unagũxe. ¹⁵—Rũ nangẽxma i duũxũgũ i guma triguchire ga namagu jixũnerũũ ixĩgũxũ. Rũ nũmagũ rũ nũxũ naxĩnũe i ore i mexũ, notũrũ jixcama marũ nũxũ naxĩnũeguvena, ngẽma nangu i Chataná rũ nũxna nanapu i ngẽma ore i mexũ ga noxri jaxõgũxũ. ¹⁶—Rũ togũ rũ ngẽma triguchire ga nutatanũgu jixũnerũũ nixĩgũ. Rũ ngẽmagũ nixĩ i nũxũ ãnũẽxũ i ore i mexũ, rũ taãẽacũma najauxgũxũ. ¹⁷—Notũrũ ngẽma na tama aixcuma nagu naxĩnũẽxũ i ngẽma ore, rũ paxaãchitama najaxõgũ. Rũ ngẽmacax i jixcama ngẽxguma ngẽma oregagu guxchaxũgũ nũxũ ãpetũgu rũ exna duũxũgũ nachĩ aiegu, rũ nũxũ narũxoe i ngẽma ore ga noxri jaxõgũxũ. ¹⁸⁻¹⁹—Rũ togũ rũ guma triguchire ga toranecũgu jixũnerũũ nixĩgũ. Nũmagũ rũ nũxũ naxĩnũe i ngẽma ore i mexũ, notũrũ nhama i naãneãrũ ngẽmaxũgũcax naxoegaãẽgũ rũ norũ dũerũguama narũxĩnũe, rũ nanaxwaxegũ i nũxũ na nangẽxmaxũ i muxũma i to i norũ ngẽmaxũgũ. Rũ guxũma i ngẽma rũ nũxũ nũxũ inajarũngũmaẽxẽe i ngẽma ore i mexũ rũ nũxũ nũxũ narũxoexẽe na tama naxũgũãxũcax i ngẽma mexũ i Tupana nũxũ naxwaxexũ. ²⁰—Rũ togũ rũ guma triguchire ga mexũ ga waixũmũgu jixũnerũũ nixĩgũ. Ngẽmagũ nixĩ i nũxũ ãnũẽxũ i ore i mexũ rũ najauxgũxũ rũ meã Tupana naxwaxexũãcũma maxẽxũ. Rũ nũmaxũ rũ guma trigu ga 30 pũxũ nawa ãnguxuchinerũũ nixĩgũ. Rũ nũmaxũ rũ guma 60 pũxũ nawa ãnguxuchinerũũ nixĩgũ. Rũ nũmaxũ rũ guma 100 pũxũ nawa ãnguxuchinerũũ nixĩgũ —nhanagũrũ.

Ore ga cuaxruũ ga omũgu ixuxũ

(Lc 8.16-18)

²¹Rũ jexgumarũũ ta nhanagũrũ nũxũ: —¿Exna nuã tanange i wũxi i omũ na wũxi i caichãũtũũgu rũ exna wũxi i pechicatũũgu na jaxũcuchixũcax? Tama ngẽmaãcũ nixĩ, erũ wũxi i omũ rũ dauxnagu tanaxũnagũ na ngẽma inabaxixũcax. ²²—Rũ ngẽxgumarũũ ta i guxũma i tacũ iicũxũ, rũ jixcũra rũ duũxũgũ rũ tá nũxũ nacuxgũama. Rũ guxũma i ngẽma nhuxma duũxũgũcax ãxũgũxũ rũ tá nangõxoma i jixcũra. ²³—Rũ jĩxema ãchĩxẽgũxe, rũ nũxũ taxĩnũe i ngẽma ore! —nhanagũrũ. ²⁴Rũ jexgumarũũ ta nhanagũrũ nũxũ: —¿Meã naga pexĩnũe i ngẽma nũxũ pexĩnũẽxũ! Rũ ngẽma pema naga na pexĩnũẽxũrũũ tá nixĩ i Tupana i pexna naxããxũ i cuax. Rũ naétũ tá poraãcũ pexũ narũngũxẽe. ²⁵—Rũ pemaã nũxũ chixu, rũ texé ja aixcuma naga ãnũxẽ i nhaã ore i mexũ rũ Tupana rũ jexeraãcũ tá tũxũ nũxũ nacuxãẽe. Notũrũ jĩxema tama naga ãnũxẽ i nhaã ore rũ Tupana tá tũxna nanajaxu i ngẽma ãraxũ i cuax i tũxũ ngẽxmachirẽxũ —nhanagũrũ.

Ore ga cuaxruũ ga triguchire i rũxũxũgu ixuxũ

²⁶Rũ Ngechuchu rũ nhanagũrũ ta: —Pemaã tá nũxũ chixu i wũxi i ore i cuaxruũ na nũxũ pecuãxũcax na nhuxãcũ ãẽxgacũ na jĩxũ ja Tupana. Rũ wũxi ja jatũ rũ waixũmũgu nanato ja triguchire. ²⁷—Rũ nũma ja jatũ rũ chũtacũ nape rũ moxũãcũ ãnarũda, rũ joxni ja jima triguchire rũ narũxũ rũ nijachigũ. Notũrũ nũma ja jatũ rũ tama

nüxũ nacuax na nhuxãcü na naxüxũ rü na najaxũ. ²⁸—Rü ngẽmaãcü i ngẽma waixũmü rü nüẽchamatama nanaxüxẽẽ ja jima triguchire. Rü naãtügüxira narüxü rü jixcama i nachacu rü ngẽmawena nachacuwa nanguxũ i norü o. ²⁹—Rü ngẽxguma marü jadaxgu i ngẽma norü o, rü nanabuxu erü marü nawa nangu i norü buxgü —nhanagürü.

Cuaxruũ ga motachachiregu ixuxũ
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —¿Nhuxãcü nixĩ i ãẽxgacü na jiixũ ja Tupana, rü nananhuxraxũ i nüma ãẽxgacü fjixũwa? ¿Rü tacügu tá tanangu? ³¹⁻³²—Rü wüxi ja motachachire ja waixũmügu itoxũnerüü nixĩ. Rü woo guxũnema ja nanetüchirexũ narüxíramaẽ, notürü ngẽxguma inatoxgu, rü narüxü rü naja nhuxmata guxũma i togü i nanetüxũ najexera. Rü nachacüü rü nita, rü woo werigü rü natanügu nixüachiãũ —nhanagürü.

Cuaxruũgu ixuxũ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu
(Mt 13.34-35)

³³Rü jemaãcü ga Ngechuchu rü muxũma ga najexgumaãchiraixũ ga cuaxruũgümaã nanangüxẽẽ ga duũxũgü. Notürü jema cuaxruũgü rü tama jema duũxũgiarü cuaxũ nangupetü. ³⁴Rü cuaxruũgu ixuxũxicatama nixĩ ga norü nguxẽẽtae. Rü jixcama ga jexguma nanüxĩcaxgügu, rü norü ngüxũgücax meãma nanangoxẽẽ ga guxũma.

Ngechuchu rü buanecüxũ rü juãpexũ ínajachaxãchixẽẽ
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵Rü jematama ngunexũgu ga marü nachütachaũgu, rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ ga norü ngüxũgü: —¿Ngixã rü nextaxaarü tocutüwa taxĩ! —nhanagürü. ³⁶Rü jexguma duũxũgüna jema inaxĩachi. Rü norü ngüxũgü rü Ngechuchuxũ nigagü nagu ga guma ngue ga marü nawa najexmane. Rü jexgumarüü ta ga togü ga duũxũgü rü náigü ga nguegügu ínajaxümcügü. ³⁷Rü jexguma jaxãũjane rü inaxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü. Rü jema na nataxüchixũ ga buanecü, rü guma nguegu nijaxcuchichigü ga juãpe, rü jemacax inabaxũgüchaũ. ³⁸Notürü ga Ngechuchu rü guma nguechinüwa wüxi ga cüxeruũgu naca, rü jema nape. Rü ínanabaixgügu, rü nhanagürügü nüxũ: —Pa Ngüxẽẽruũx, ¿exna curü me nixĩ na nuxma ibaxũgüxũ? —nhanagürügü. ³⁹Rü jexguma ínarüda ga Ngechuchu. Rü buanecüna nachogü rü nhanagürü nüxũ ga guma nextaxa: —¿Ijarüchiane rü íjachaxãchi! —nhanagürü. Rü ínajachaxãchi ga buanecü rü guxũwama ínachaxanemare. ⁴⁰Rü jemawena ga Ngechuchu rü norü ngüxũgüxũ nhanagürü: —¿Tüxcüü ngẽmaãcü poraãcü pemuũẽ? ¿Nhuxma rü ta exna tama aixcuma pejaxõgü? —nhanagürü. ⁴¹Notürü nümagü ga norü ngüxũgü rü poraãcü namuũẽ. Rü nügüna nacagüe rü nhanagürügü: —¿Texe exna nixĩ ja daa rü aïxrucü ja buanecü rü juãpe rü naga naxĩnüxũ? —nhanagürügü.

**Jatü ga Gadaracũax ga ngoxogü
nawa jexmagücü**

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

5 ¹Rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadaraanewa. ²⁻³Rü jexguma marü nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü jéma naxçax nixü ga wüxi ga jatü ga ngoxo nawa jexmaxü. Rü jema jatü rü duüxëgüchíquexewa ne naxü, jerü jexma nixí ga janaxauchigünexüxü. Rü taxúexüma nanguxü na tajanáixü, woo curëtigümaã. ⁴Rü woo muëxpüxcüna curëtigümaã najanaixparagü rü najanaixchacüügü, notürü nüma rü guxüguma íraxügu inanacauügüama, rü jemaäcü taxúexüma nanguxü. ⁵Rü ngunecü rü chütacü rü juetachiquexetanügu rü naxpüxgügu nanaxauchigüane. Rü jexma nanacaean, rü nutamaã nügügu napogü. ⁶Notürü jexguma jaxügutama Ngechuchuxü nadaçxu, rü naxçax inanhaächí, rü napexegu najacaxápüxü. ⁷Rü aita naxüäcüma nhanagürü nüxü: —¿Tüxcüü nuã choxü cujachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupanaxüchi Nanex? Rü Tupanaégagu cuxü chacaxü na tama ngúxü choxü cuingexëëxüçax —nhanagürü. ⁸Rü jemaäcü nidexa ga jema ngoxo jerü Ngechuchu rü marü nhanagürü nüxü: —Pa Ngoxox, ínaxüxü nawa ja jima jatü! —nhanagürü. ⁹Rü jexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Täcü nixí i cuéga? —nhanagürü. Rü nüma ga ngoxo nanangaxü, rü nhanagürü: —Muxüchixü nixí i chauéga, erü tamu i tomaz —nhanagürü. ¹⁰Rü poraäcü

Ngechuchuxü nacaaxügü na tama ínawoxüäxüçax ga jema nañewa. ¹¹Rü jema nachicaarü ngaicamana ga naxpüxpechinüwa rü najexmagü ga muxüma ga cuchigü ga jéma chibüexü. ¹²Rü jemacax ga jema ngoxogü rü Ngechuchuxü nacaaxügü, rü nhanagürügü: —¿Ngéma cuchitanüwa toxü namugü na nagu tachocuxüçax! —nhanagürügü. ¹³Rü Ngechuchu rü: —Ngü —nhanagürü. Rü jexguma ga jema ngoxogü rü guma jatüwa ínachoxü, rü jema cuchigügu najachocu. Rü jema cuchigü ga maneca 2000 ixügüxü rü inaxüächí, rü naxtaxacutüarü maxpüxüwa najarüjuxgü. Rü jexma naji. ¹⁴Rü jema cuchigüarü darüügü rü ñañewa nabuxmü. Rü ñañewa rü jema ñañearü ngaicamana ipeagüxü ga duüxügütanüwa nüxü najarüxugügü ga jema üpetüxü. Rü ga duüxügü rü ínajadaugü. ¹⁵Rü jexguma Ngechuchu íjexmaxüwa nangugügu, rü jéma nüxü nadaugü ga guma jatü ga ngoxoaxchirécü. Rü jéma narüto, rü naxächíru, rü meãma naäexü nacuaç. Rü poraäcü nañaxächíäëgü ga duüxügü. ¹⁶Rü jema cuchigüarü darüügü ga nüxü daugüxü ga täcü na nüxü ngupetüxü ga guma jatü ga ngoxoaxchirécü rü täcü nüxü na ngupetüxü ga jema cuchigü, rü jema nixí ga togü ga duüxügümaã nüxü ixügüexü ga guxüma ga jema ngupetüxü. ¹⁷Rü jexguma jemaxü naxínüëgu ga duüxügü, rü inanaxügüe ga Ngechuchuxü na nacaaxügüxü ga na ínaxüxüçax ga jema nañewa. ¹⁸Rü jexguma wenaxarü nguëgu jaxüegu ga Ngechuchu, rü guma jatü ga ngoxoaxchirécü, rü nüxü nacaaxü na

Ngechuchuwe naxũxũcax. ¹⁹Notürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwaxe, rü nhanagürü nüxũ: —¿Cuchiũwa naxü rü cutanũxũmaã nüxü jarüxu i guxũma i ngẽma cuxcax naxũxü ja Cori ja Tupana, rü nhuxãcü nüxü na cungechaütümüũxũ! —nhanagürü. ²⁰Rü nüma ga guma jatü rü ínixü. Rü inanaxügü ga guxũma ga Decaporíchiuanewa jexmagüne ga ããnegüwa nüxü na jaxuxü ga jema Ngechuchu naxcax üxü. Rü guxũma ga duũxügü rü naãaixãchiãëgü.

Jáiruxacüchiga rü jema nge ga Ngechuchuchirugu ingögücüchiga
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹Rü jexguma nguegu nextaxaarü tocüttüwa nataegugu ga Ngechuchu, rü muxũma ga duũxügü rü naxcax jéma nangutaquexegü. Rü nüma rü naxtaapechinüwa najexma. ²²Rü jexguma jéma najexmajane, rü jéma naxütawa nangu ga ngutaquexepataãärü ãëxgacü ga Jáirugu ãëgacü. Rü jexguma Ngechuchuxü nadaxgu, rü napexegu nanangücuchi. ²³Rü poraãcü nüxü nacãaxü, rü nhanagürü nüxũ: —Chauxacü rü ituraxüchi. Rü chanaxwaxe i ngẽma cuxü na ngĩxü cjarüngögögũcax na ngĩxcax jataanexũcax rü namaxũxũcax —nhanagürü. ²⁴Rü jexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxü. Rü muxũma ga duũxügü ñajaxümücügü. Rü jéma najaxãüxtügü. ²⁵Rü jema muxü ga duũxügütanüwa ijexma ga wüxi ga nge ga 12 ga taunecü idãawecü namaã ga na naxãgüechaxü. ²⁶Rü muxũma ga duturugü ngĩxü naxũxügü rü poraãcü

ngũxü ngĩxü ningexëëgü. Rü jemaãcü notüçaxma ngĩxü iguxëë ga guxcü ga ngĩrü dñeru. Notürü tama ngĩxcax nitaaneéga, rü nijexeraguchigüama ga ngĩrü ãaawe. ²⁷Rü ñpaacü togüaxwa Ngechuchuchigaxü ixĩnü. Rü jemacax jéma ixü. Rü natanüwa ga jema muxũma ga duũxügü rü Ngechuchuweama ne ixü rü naxchirugu ijangögü. ²⁸Jerü nhaxügu irixĩnü: —Ngëxguma chi naxchiruxũmare chingögügu, rü chi chauxcax nitaane —nhaxügu iruxĩnü. ²⁹Rü jexgumatama ñajachaxãchi ga ngĩgü, rü nüxü ijacuaxãchi ga ngĩxĩnewa ga marü na namexü ga jema na jaãawexü. ³⁰Notürü ga Ngechuchu rü nüxü nicuaxãchi ga na nawa ñanuxũxü ga pora. Rü naxcax nadauegu ga jema muxũma ga duũxügü, rü nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Texé tixĩ ja chauxchirugu ingögüxe? —nhanagürü. ³¹Rü norü ngüexügü nanangãxügü, rü nhanagürügü: —Cuma nüxü cudau i nhuxre i duũxügü ngẽma cuxü na jaxãütügüxü rü ngëxguma rü ta: “¿Texé ja choxü ingögüxe?” nhacuxü —nhanagürügü. ³²Notürü ga Ngechuchu rü nüxü nidaugüãchiamana tixü nadauxũcax ga na texé na tixü ga guxema nüxü ingögüxe. ³³Rü jexguma ga jema nge rü ngĩrü muũmaã jaduruxãcüma naxütawa ingu, jerü nüxü icuax ga tacü na ngĩxü ngupetüxü. Rü napexegu ijacaxãpüxü, rü aixcumaxüchi namaã nüxü ijaxu ga guxũma. ³⁴Rü nüma ga Ngechuchu rü nhanagürü ngĩxü: —Pa Chauxacüx, curüme erü cjaxã. ¿Rü taãëãcüma fixü, erü marü naxũxü i curü ãaawe!

—nhanagürü. ³⁵Rü jexguma ñjadexajane, jéma nangugü ga nhuxre ga natanüxügü ga guma ngutaquexepataüärü äëxgacü rü nhanagürügü nüxü: —Cuxacü rü marü iju. ¿Tüxcüü nüxü cuchixeweecha ja Ngüxëëruü? —nhanagürügü. ³⁶Notürü ga Ngechuchu rü tama nüxü nacuáxchaü ga jema duüxügüarü dexa. Rü jemacax guma ngutaquexepataüärü äëxgacüxü nhanagürü: —¡Táü i cumuüxü, rü jaxõmare! —nhanagürü. ³⁷Rü jexguma ga Ngechuchu rü ñnajakagü ga Pedru rü Tiagu rü Juáü ga Tiagueneë. Notürü tama nanaxwaxe na texé ga togue nawe rüxixü. ³⁸Rü jexguma guma ngutaquexepataüärü äëxgacüpatawa nangugüga, rü Ngechuchu nüxü nadau ga na ñjacuxcuxü rü poraäcü aita naxüeäcuma na naxauxexü ga duüxügü. ³⁹Rü guma ñpatagu naxücu ga Ngechuchu, rü nhanagürü: —¿Tüxcüü ñpecuxcu rü ngëmaäcü pexauxe? Ngëma bucü rü tama iju. Rü ipemare —nhanagürü. ⁴⁰Rü nüxü nacugüecüraxüäma ga duüxügü. Notürü nüma ga Ngechuchu rü ñäxtüwa nanamugü ga guxüma. Rü naxcax naca ga jema bucü ngñnatü, rü ngñë, rü jema namücügü, rü namaä nixücu ga ñnajexmaxüwa ga jema bucü. ⁴¹Rü ngñxmëxgu najajauxächí, rü nhanagürü ngñxü: —Tarita cumi —nhanagürü. Rü ngëma ore rü nhaxüchíga nixí: “¡Inachi, Pa Bucü, nhacharügü cuxü!” nhaxüchíga nixí. ⁴²Rü jexgumatama ga jema bucü ga 12 ga taunecü ngñxü jexmãxcü, rü ñírüda rü ñjaxü. Rü poraäcü nañaxächíäëgü ga duüxügü.

⁴³Notürü ga Ngechuchu rü poraäcü nüxna nanachuxu na taxúemaäma nüxü jaxugüexüçax ga jema ngupetüxü. Rü nhuxmachi nanamu na ngñxü naxüwemügüxüçax ga jema bucü.

Nacharétuwa najexma ga Ngechuchu

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6 ¹Rü jéma inaxüächí ga Ngechuchu, rü guma ñäne ga Nacharétu ga nawa najaxünewatama naxü. Rü norü ngüxügü rü nawe narüxí. ²Rü jexguma ngñxchígaarü ngunexüwa nanguxgu rü inanaxügü ga na nangüxëëtaexü ga ngutaquexepataüwa. Rü jema muxüma ga duüxügü ga jéma irüxñüëxü, rü nañaxächíäëgü. Rü nügüna nacagüe rü nhanagürügü: —¿Ngextá naxcax nangux i guxüma i ngëma nguxëëtae? ¿Rü ngextá nanajaxu i ngëma cuax? ¿Rü nhuxäcü nanaxü i ngëma mexügü i taxügü i naxüxü? ³—¿Taux exna nhaä jñxü i carpinteru i Ngechuchu, i María ngñe, ja Tiagu rü Juche rü Chimáü rü Juda naëneë ixícü? ¿Rü taux exna i nañjaxgü rü nuxma tatanügu naxächíügüxü? —nhanagürügü. Rü jemacax ga jema duüxügü rü tama naga naxñüëcháü. ⁴Notürü ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —Wüxi i Tupanaärü oreatü uruü rü guxüwama i duüxügü rü nüxü nangecháügü. Notürü norü ñänewatama rü natanüxügütanüwatama rü napatawatama rü tama aixcuma nüxü nangecháügü —nhanagürü. ⁵Rü jemacax taxuacüma jéma nanaxü ga muxüma ga mexügü ga Tupanaärü poramaä naxüxü. Rü noxretama ga duüxügü ga ñdaaweexüxüçatama

ningõgü rü naxçax najataanexëëgü. ⁶Rü nabaixächiaë ga Ngechuchu, jerü jema duïxügü rü tama nüxü najaxõgü.

**Ngechuchu rü norü ngúexügüü
nimugü na nüxü janaxugüexüçax
ga Tupanachiga
(Mt 10.5-15)**

Rü Ngechuchu rü guma ngaicamagüine ga ãñexäcügügu nixügüchigü, rü najangüexëëchigü ga duïxügü. ⁷Rü naxçax naca ga jema 12 ga norü ngúexügü, rü inanaxügü ga na namuãxü ga taxrechigü. Rü nüxna nanaxã ga pora na ñawoxüãxüçax ga ngoxogü. ⁸Rü nüxna naxãga ga na taxuüma ñjangegüxüçax ga namawa, rü bai ga chacu rü bai ga põü rü bai ga norü diëru. Rü nanaxwãxe ga naxnetüxüçatama na ñjangegüxü. ⁹Rü namaã nüxü nixu na nacuaixcuxü ga norü chapatu. Notürü tama nanaxwãxe ga taxre ga naxchiru na ñjangegüxü. ¹⁰Rü nhanagürü nüxü: —Rü ngëxguma wüxi ja ñãnewa wüxi ja ñgu pechocuxgu, ñrü ngëxma pepegu nhuxmata pema nhuxgu ngëma ipexiächix nawa ja jima ñãne! ¹¹—Rü ngëxguma ngexnerüüne ja ñãnewa tama meã pexü najauxgüchaügu rü tama pexü inaxüñüëchaügu, ñrü ípechoxü i ngëma! Rü ngëxguma ipexiächigu, ñrü ipenapagü i perü üxaxücutü na ngëmawa nüxü nacuxgüxüçax na nataxüchixü tá i norü pocu i ngëxguma naguxgu i naãne! —nhanagürü. ¹²Rü jexguma inaxiächi ga norü ngúexügü. Rü duïxügümaã nüxü nixugüe ga na nüxü naxoexüçax ga nacüma ga chixexü rü Tupanacax na nadaugüxüçax. ¹³Rü ñnanawoxü ta ga

muxüma ga ngoxogü. Rü chixümaã jachagüãcüma nanameëxëë ga muxüma ga idaaweexü.

**Naju ga Juáü ga baiüxëëruü
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)**

¹⁴Rü Ngechuchuchigaxü naxünu ga ãëxgacü ga Erudi, jerü guxüwama duïxügü poraãcü nachiga nidexagü. Rü jexguma ga Erudi rü nhanagürü: —Rü ngëma Ngechuchu nixi i Juáü i baiüxëëruü ixixü rü wena namaxü, rü ngëmacax nixi i nüxü nangëxmaxü i pora na naxüãxüçax i ngëma taxü i mexü i Tupanaärü poramaã naxüxü. ¹⁵Notürü ga togü rü nhanagürügü: —Nuxcümaücü ga orearü uruü ga Ería nixi —nhanagürügü. Rü togü rü nhanagürügü: —Wüxi i Tupanaärü orearü uruü i nuxcümaügüxürüü nixi —nhanagürügü. ¹⁶Notürü jexguma jemaxü naxünu ga Erudi, rü nhanagürü: —Rü ngëma Ngechuchu nixi i Juáü ga chorü churagüxü chidajenaxãxëëchirëxü, rü nhuxma rü wenaxãrü namaxü —nhanagürü. ¹⁷Rü jema nhanagürü ga Erudi jerü marüchirëx Juáüxü nijaxu rü pocupataüwa curëtimaã najachota. Rü jemaãcü nanaxü ngigagu ga naxmax ga Erudía ga naëneë ga Piripimaxchirëx ixicü ga ngixü napucü ga Erudi. ¹⁸Jerü üpaacü ga Juáü rü Erudimaã nhanagürü: —Tama name i cuxmaxü cuxaxixëë i cueneëmax —nhanagürü. ¹⁹Rü jemacax ga Erudía rü poraãcü Juáüchi ixai rü inaxwãxe ga na jamãaxü, notürü poraãcü ngixü naguxcha. ²⁰Jerü ngíte ga Erudi rü Juáüxü namuü, jerü nüxü nacuxchirëx

na wüxi ga jatü ga mecü rü üü necü na jüixü, rü jemacax nixi ga naétüwa nachogüxü. Rü jexguma Juáüärü orexü naxínügu ga Erudi, rü naxoegaãe, notürü meã nüxü inarüxínü. ²¹Notürü wüxi ga ngunexü nawa nangu na ngixü natauxchaxü na jamáãxüçax ga Juáü, ga jexguma Erudiarü taunecüaru ngunexüwa nanguxgu rü wüxi ga peta ga taxü naxüxgu naxçax ga norü nhatügumaëgüxü ga äëxgacügü, rü norü churaragüaru äëxgacügü rü jema Gariréanecüãx ga corigü ga taxügü. ²²Rü jema petawa ijaxücu ga Erudíaxacü, rü jema petatanüxüpexewa íjajúxparachigüxü. Rü poraãcü norü me íjixi ga Erudi rü norü petatanüxügü. Rü jemacax ga nüma ga äëxgacü ga Erudi rü nhanagürü ngixü ga jema pacü: —¡Choxna naxçax naca i tacü i cunaxwaxexü, rü tá cuxna chanaxã! —nhanagürü. ²³Rü aixcumaxüchi ngímaã inaxuneta, rü nhanagürü: —Ngëxürüüxü i tacü i choxna naxçax cuçaxü rü tá cuxna chanaxã, woo ngäxügu i chorü naãne jixügu —nhanagürü. ²⁴Rü nüxna íjaxügachi, rü ngíëna íjaca, rü ngígürügü: —¿Tacü i cunaxwaxexü na naxçax íchaçaxü? —Ngígürügü. Rü ngíë ngíxü ingäxü, rü ngígürügü: —¡Naxçax ínaca i Juáü ja baiüxëëruüëru! —ngígürügü. ²⁵Rü jexgumatama ga jema pacü rü paxa íjaxücu ga äëxgacüxütawa rü ngígürügü: —Chanaxwaxe i nhuxmatama paxa wüxi ja poratugu choxna cunaxã i Juáü ja baiüxëëruüëru —ngígürügü. ²⁶Rü nüma ga äëxgacü rü poraãcü inajarümaãchi, notürü jema norü petatanüxüpexewa marü ngímaã na

inaxunetaxüçax, rü tama ngixü nawomüxëëchaü. ²⁷Rü jemacax ga Erudi rü jexgumatama jéma ínapocuxüwa nanamu ga wüxi ga churara na naxütawa nangeaxüçax ga Juáüëru. ²⁸Rü pocupataüwa naxü ga jema churara, rü Juáüxü nidaeru. Rü wüxi ga poratugu äëxgacüxütawa nanange ga jema naëru. Rü jema pacüna nanaxã. Rü ngíma rü ngíëna íjaxã. ²⁹Rü jexguma jemaxü nacuáchigagügu ga norü ngüexügü ga Juáü, rü jéma pocupataüwa najajauxgü ga naxüne, rü inajataxgü.

**Ngechuchu rü nanachibüexëe ga
5000 ga jatügü**

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Ju 6.1-14)

³⁰Rü jemawena rü jema norü ngüexügü ga jamugüxü rü Ngechuchumaã nangutaquëxegü. Rü namaã nüxü nixügüe ga guxüma ga jema naxügüxü rü jema nangüxëëtaegüxü. ³¹Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —¡Nuã pexi, rü ngíxã, wüxi i nachica i ngextá taxúema íxãpataxüwa taxí, na paxaãchi ngëxma jarüngügüxüçax! —nhanagürü. Rü jema nhanagürü jerü namu ga duüxügü ga jéma ingugítanücüüxü rü woegüxü ga togü. Rü jemacax ga Ngechuchu rü norü ngüexügü rü woo na nachibüexüçax rü nangechicagü. ³²Rü jemacax wüxi ga ngegu nichoü, rü noxrüwama wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxüwa naxí. ³³Notürü muxüma ga duüxügü nüxü nadaugü ga jexguma inaxíãchigu, rü nüxü nacuaxgü ga texégü na jüixü. Rü jemacax guxüne ga guma íãnegüçüãx ga duüxügü, rü dauxchitagu nibuxmü rü

napexegu najaji. ³⁴Rü jexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü nüxü nadau ga jema muxüma ga duüxügü. Rü nüxü nangechaütümüügü jerü nhama carnerugü ga ngearü daruüãxgüxürüü nixügü. Rü inanaxügü ga na nangúexêêxü ga muxüma ga norü ore. ³⁵Rü jexguma marü najáuanegu, rü norü ngúexügü rü naxçax naxí, rü nhanagürügü: —Marü najáuanexüchi rü nhaã rü wüxi i nachica i taxúema nagu äpataxü nixí. ³⁶—Rü ngêmacax name nixí i ícujamugü i duüxügü na namapechinüwa ipeagüxü i duüxügüxütawa rü ïänexácügü ja ngaicamagünewa naxixüçax na ngéma norü ònacax jataxegüxüçax —nhanagürügü. ³⁷Notürü ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü nhanagürü nüxü: —¡Pematama penaxüwemü! —nhanagürü. Rü nümagü nanangãxügü rü nhanagürügü: —¿Exna cunaxwaxe i 200 tachinü i diëru nagaxü i pöüçax nüxü tájataxexü na ngêmamaã tanachibüexêêxüçax? —nhanagürügü. ³⁸Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —¿Nhuxre i pöü pexü nangëxma? ¡Rü ípejadaç! —nhanagürü. Rü jexguma íjadaugüãgu, rü nhanagürügü nüxü: —Toxü nangëxma i wüximëxpüç i pöü rü taxre i choxni —nhanagürügü. ³⁹Rü jexguma ga Ngechuchu rü duüxügüxü namu na nhuxrechigü nügüxütawa rütogüxüçax ga maxëtexewa. ⁴⁰Rü ínarütogü ga 100 ga nümaxütücumüwa rü 50 ga togütücumüwa. ⁴¹Rü jexguma ga Ngechuchu rü nanade ga jema wüximëxpüç ga pöü rü jema taxre ga choxni. Rü dauxügüxü ga naãnegu

nadawenüãcüma Tupanana moxë naxã. Rü inanabücu ga jema pöü, rü norü ngúexügüna nanana na jema duüxügüxü januãxüçax. Rü jema taxre ga choxni rü ta guxüma ga jema duüxügüxü nüxü najanuxêê. ⁴²Rü guxüma nachibüe nhüxmata meãma nüxü jangu. ⁴³Rü jemawena rü 12 ga pexchigü nanapaxêêgü namaã ga jema pöü rü choxni ga íjaxügüxü. ⁴⁴Rü jema jéma pöügü ngõxgüxü rü 5000 ga jatügü nixí.

Dexáétügu nixü ga Ngechuchu

(Mt 14.22-27; Ju 6.16-21)

⁴⁵Rü jemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü íjamugüjane rü wüxi ga nguëgu najachoüxêê ga norü ngúexügü na joxni naxtaxaarü tocutüwa Bechaídawa naxixüçax. ⁴⁶Rü jexguma duüxügüxü íjamugüguwena, rü maxpünewa naxü ga Ngechuchu na jéma jajumuxëxüçax. ⁴⁷Rü jexguma marü nachütagu, rü naxtaxaarü ngãxütüwa najexmagü ga norü ngúexügü. Rü Ngechuchu rü nüxícatama dauxchitawa najaxüãchi. ⁴⁸Rü nüxü nadau na guxchaxüãcüma jaxãgüxü ga norü ngúexügü, jerü ga buanecü rü nawaama nabuxuchi. Rü jexguma marü jangunchaügu, rü Ngechuchu rü dexáétügu nawe narüxü. Notürü nhama nüxü naxüpetüchaüxüü nügü nixíxêê. ⁴⁹⁻⁵⁰Rü jexguma norü ngúexügü nüxü daugügu ga dexáétügu na jaxüxü, rü nagu narüxínüë ga wüxi ga naxchximare na jüxü. Rü jemacax aita naxüe, jerü guxüma nüxü nadaugü rü poraãcü naãaixãchiãëgü. Notürü jexgumatama ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü nhanagürü nüxü: —¡Peporae! Rü chamachirextama chixí. ¡Tãü i pemuüxü!

—nhanagürü. ⁵¹⁻⁵²Rü ngegu nixüe, rü inarixó ga buaneci. Notürü nümagü ga norü ngüexügü rü nabaixächiaëgümare jerü woo nüxü na nadaugüxü ga jema mexü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Ngechuchu ga jexguma jema pôü jamuxêëgu, notürü tama nüxna nacuaächie na Tupana Nane na jiixü jerü nüxü naguxcha na jaxögüãxü.

**Jenecharétuanewa Ngechuchu
nanameëxêë ga idaaweexü**

(Mt 14.34-36)

⁵³Rü jexguma marü janguügu ga nahtaawa, rü Jenecharétuanewa nangugü. Rü jexma naxânacügu nanangaxügü ga naweü. ⁵⁴Rü jexguma nguewa ínachoügu, rü jexgumatama ga duüxügü rü nüxü nicuaächitanü ga Ngechuchu na jiixü. ⁵⁵Rü jema naãnewa rü guxüne ga ígüwa nabuxmü ga jema duüxügü. Rü jexguma nüxü nacuaçgügu ga ngextá na najexmaxü ga Ngechuchu, rü jéma norü caruügu naxçax nanagagü ga idaaweexü. ⁵⁶Rü guxüwama ga ngextá íjanguchigüxüwa ga Ngechuchu, ga íänexácüguwa rü íänegü ga itaxünewa, rü íanepechinüwa, rü jexma namapechinügu naxçax najamugü ga idaaweexü. Rü nüxü nacaçxügü na tama nüxna nachúxãxüçax na naxchirupechinügumare jangögügüxüçax. Rü guxüma ga jema nüxü ingögüexü, rü naxçax nitaanegü.

**Íacü nixí i Tupanapexewa
duüxügüxü chixexêëxü**

(Mt 15.1-20)

7 ¹Rü Ngechuchuçax naxí ga Parichéugü namaã ga nhuxre ga ngüexêëruügu ga mugüwa

ngüxêëtaegüxü ga Jerucharéüwa ne íxü. ²Rü jexguma nhuxre ga Ngechuchuarü ngüexügüxü nadaugügu ga tama Judéugücüma na jangüxêëgüxü, rü tama jema Judéugürüü Tupanacax najaxmexgüxü naxüpa na nachibüexü, rü chixri nachiga nidexagü. ³Jerü nümagü ga Parichéugü rü guxüma ga togü ga Judéugü rü nagu naxí ga norü oxigücüma na najaxmexiraxü na jemaäcü Tupanapexewa nügu jamexêëgüxü naxüpa ga na nachibüexü. ⁴Rü ngêxguma taxepataüwa ne naxíxgu ga nümagü rü tama nachibüe ega tama ngêmaäcü nügu najaxmexiragu. Rü nangëxma i muxüma i togü i nuxcümaüxü i nacümagü. Rü ngêmacax nagu naxí i ngêma nacümagü na Tupanacax najauxgüãxü i norü copugü rü jarugü rü paneragü rü pechicaxügü. ⁵Rü jemaçax ga jema Parichéugü rü ngüxêëruügu rü Ngechuchuna nacagü, rü nhanagürügü: —¿Tüxcüü i curü ngüexügü i tama nagu naxíxü i ngêma tóru oxigücüma rü tama toma tajaxmexgüxüriü najaxmexgüxü naxüpa na nachibüexü? —nhanagürügü. ⁶Notürü Ngechuchu nanangãxü rü nhanagürü: —Pa Duüxügü ja Pegü Naxaixcumarauüguçe, rü aixcuma pechiga nixí ga jema ore ga nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaía umatüxü ga nhaxü:

“Nhaã duüxügü rü naãxmaãmare choxü nicuaçxüügu, notürü naãëwa rü tama chagu narüxñüë. ⁷Rü taxuwama name na ngêmaäcü notüçaxma choxü jacuaçxüüguxü. Erü guxüma i ngêma norü

nguxêêtae rü jatügüarü mugümare nixĩ, rü tama aixcuma chorü mu nixĩ”, nhaxũ. ⁸—Rü pema i nhuxma rü aixcuma nüxũ perüxoe i Tupanaãrü mugü na nagu pexĩxũcax i ngêma duũxũgücümamare ixĩxũ —nhanagürü. ⁹Rü jexgumarüü ta nhanagürü nüxũ: —Pema rü penangexrü i Tupanaãrü mugü na pecümagügutama pexĩxũcax. ¹⁰—Jerü ga Muísẽ rü nhanagürü: “¡Tüxũ nangechaũ ja cunatü rü cue!” nhanagürü. Rü nhanagürü ta: “Texê ja tümanatümaã rü exna tümaêmaã chixexũ ixugüxe, rü aêxgacü tá tümamaã nanaxuegu na tajuxũcax”, nhanagürü. ¹¹—Notürü pema rü nhaperügügü: “Marü name ega wüxi ja jatü nanatüxũ rü naêxũ nhaxgu: ‘Taxucürüwama chorü ngümaxũmaã cuxũ charüngüxêê, erü guxũma i chorü ngêmaxũ rü marü Tupanana chanaxã’, ” nhaxgu. ¹²—Rü ngêxguma texê ngêma nhagügu, rü pexcax rü marü namexũ na tama tümanatüxũ rü tümaêxũ tarüngüxêêxũ. ¹³—Rü ngêmaãcü ipejanaxoxê i Tupanaãrü mugü, na nagu pexĩxũcax i pecümagütama i togüwa pexüexêêxũ. Rü ngêxgumarüü ta muxũma i to i pecümagü i ngêmarüü ixĩxũgu pexĩ —nhanagürü. ¹⁴Rü jexgumawena duũxũgücax naca ga Ngechuchu, rü nhanagürü nüxũ: —¡Meã choxũ iperüxĩnũê, rü nüxũ pecuá i nhaã chorü ore! ¹⁵—Rü taxuũma i tacü i düxétüwa ne üxũ rü taaxwa ixücuxũ nixĩ i Tupanapexewa tüxũ chixexêêxũ. Notürü ngêma taãêwa ne üxũ, rü ngêma

waxi nixĩ i tüxũ chixexêêxũ i Tupanapexewa. ¹⁶—Rü ngêxguma peixächixêgu, ¡rü nüxũ pexĩnũê i ngêma ore! —nhanagürü. ¹⁷Rü jexguma Ngechuchu duũxũgüna ixügachigu rü ipatagu naxücuxgu, rü norü ngüexũgü nüxna nacagü nachiga ga jema nguxêêtae. ¹⁸Rü nüma rü nhanagürü nüxũ: —¿Pema rü ta exna tama nüxũ pecuaxêga i ngêma? ¿Exna tama i nüxũ pecuaxũ na taxuũma i tacü i düxétüwa ne üxũ rü taaxwa ixücuxũ ¡jixũ i Tupanapexewa tüxũ chixexêêxũ? ¹⁹—Erü guxũma i ngêma düxétüwa ne üxũ rü taaxwa ixücuxũ, rü tama taãêwa nangu. Notürü taanüwa naxümare na jixcama taxünewa ínaxüxũxũcax —nhanagürü. Rü jemaãcü nüxũ nixu na guxũma i õna rü namexũ na nangóxũ. ²⁰Rü jexgumarüü ta nhanagürü: —Rü ngêma duũxũãêwa ne üxũ, rü ngêma waxi nixĩ i Tupanapexewa nachixexêêxũ. ²¹⁻²²—Erü norü aixepewa i naãêwa nixĩ i ne naxüxũ i muxũma i chixexũgü. Rü ngêma nixĩ i chixexũgu na naxĩnüxũ, rü naxũneãrü ngüchaũwe na naxüxũ, rü na nangĩxũ, rü na namáetaxũ, rü naĩ i ngemaã na inapexũ, rü togüarü ngêmaxũ na nüxũ nanguchaũxũ, rü chixexũ na naxüxũ, rü na jadoratãxãxũ, rü chixexũ i nacümagügu na naxãxũ, rü na jaxauxãchiwaxexũ, rü na naxoregütãxãxũ, rü nügü na jacuaxũüxũ, rü tama meã naãêxũ na nacuáxũ. ²³—Rü guxũma i ngêma chixexũgü rü duũxũãrü aixepewa nixĩ i ne naxĩxũ, rü ngêma nixĩ i Tupanapexewa nachixexêêxũ —nhanagürü.

**Wüxi ga ngecü ga to ga
nachiüânecüãx ga Ngechuchuaxü
jaxöcüchiga
(Mt 15.21-28)**

²⁴Rü jemawena rü iãne ga Tiru nawa jemaxü ga naãnewa naxü ga Ngechuchu. Rü jéma wüxi ga ipatawa nangu, notürü tama nanaxwaxe na texé nüxü cuáxü ga jéma na nanguxü. Notürü taxuacüma nügü inicux. ²⁵Rü paxama nüxü icuáchiga ga wüxi ga nge ga ngixäcüwa ngoxo jemaxcü. Rü jéma ixü, rü Ngechuchupexegu ijacaxápüxü. ²⁶Rü jema nge rü to ga nachiuânecüãx ga Chiropeníchiucüãx ijixí. Rü Ngechuchucax ijaxü, rü nüxü icaaxü na ngixäcüwa ínataxüchiãxücax ga jema ngoxo. ²⁷Notürü ga Ngechuchu rü nhanagürü ngixü: —Name nixí i taxacügüxüxíra tachibüexê. Erü tama name i taxacügüna tanajaxu i norü õna na airugüna naxãxücax —nhanagürü. [Rü jema nhanagürü jerü nümagü ga Judégü rü nügü nixugüe na Tupanaxäcügüxüchi jixígüxü rü jema togü rü nhama airugürüü na jixígüxü.] ²⁸Notürü ngíma ga jema nge rü inangãxü, rü ngígürügü: —Aixcuma nixí i curü ore, Pa Corix, notürü woo airugü rü ta nanangõx i ngéma õnatüchi i mechatüügu najixêxü i ngéma ipataarü joraxacügü —ngígürügü. ²⁹Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü ngixü: —Aixcuma name nixí i ngéma nüxü cuixuxü. Rü marü name i cutaegu, erü ngéma ngoxo rü marü ínaxüxü ngíwa i cuxacü —nhanagürü. ³⁰Rü jexguma ngípatawa nanguxgu ga jema ngecü, rü

jéma ngürü ngürücarewa ngixü ijanguéü ga ngürü bucü. Notürü marü ngixna ínaxüxü ga jema ngoxo.

**Ngechuchu nanamexêê ga wüxi ga
jatü ga ngauchixécü rü moxücü**

³¹Rü Tiruanewa nataegu ga Ngechuchu. Rü Chidãüãrü iãnewa naxüpetü, rü nhuxmachi Decaporíchiuaneãrü iãnegüwa rü ta naxüpetü rü nhuxmata Gariréaneãrü naxtaawa nangu. ³²Rü jéma naxütawa nanagagü ga wüxi ga jatü ga ngauchixécü rü moxücü, rü nüxna naxcax nacagü ga nüxü na jangögüxücax. ³³Rü jexguma ga Ngechuchu rü noxrüwama duüxügüna nanaga. Rü naxmachixégu nixuxmex, rü naxbüxágümaã nügü jawaixmexêêácüma norü conügu ningögü. ³⁴Rü jemawena rü dauxü nadawenüácüma jaxna narüngü, rü guma jatixü nhanagürü: —Epéta —nhanagürü. Rü ngéma rü: “¡Ingoxna!” nhaxüchiga nixí. ³⁵Rü jexgumatama ningoxnamachixê ga guma ngauchixécü, rü norü conü rü marü narüme rü meã nidexa. ³⁶Rü Ngechuchu rü duüxügüxü namu na taxúemaãma nüxü jaxugüexücax. Notürü jexguma jexeraãcü duüxügüna nachúxägu ga na taxúemaãma nüxü jaxugüexücax ga nachiga rü jexeraãcü nüxü nixugüeama. ³⁷Rü poraãcü nãaixächiãégü ga duüxügü, rü nhanagürügü: —Meãma nanaxü i guxüma rü woo ngauchixégüxü rü najangoxnamachixégüxêê, rü ngeaxgüxü rü najadexagüxêê —nhanagürügü.

**Ngechuchu rü nanachibüexêê ga
4000 ga duïxügü**
(Mt 15.32-39)

8 ¹Rü wüxi ga ngunexügu wenaxârü naxçax naxïtaquexê ga muxüma ga duïxügü, rü nüxü nataxuma ga norü ònagü. Rü Ngechuchu rü norü ngüexügüçax naca, rü nhanagürü nüxü: ²—Choxü nangechaütümüügü i nhaä duïxügü, erü marü tamaëxpüx i ngunexü nuã chauxütawa nangëxmagü, rü nüxü nataxuma i norü òna. ³—Rü ngëxguma chi ngëmaäcümare íchajamugügu, rü chi ngürüächi namagu tá najaturae, erü nümaxügü rü jaxüwama ne naxï —nhanagürü. ⁴Rü norü ngüexügü rü nanangãxügü, rü nhanagürügü: —¿Notürü nhuxäcü tá tanachibüexêê i núma i ngextá taxúema íxãpataxüwa? —nhanagürügü. ⁵Rü Ngechuchu nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Nhuxre i pöü pexü nangëxma i pemax? —nhanagürü. Rü nümagü nanangãxügü, rü nhanagürügü: —Toxü nangëxma i 7 i pöü —nhanagürügü. ⁶Rü nhüxmachi ga Ngechuchu rü duïxügüxü namu na nhaxtüanewa natogüxüçax. Rü nanade ga jema 7 ga pöü, rü Tupanana moxê naxã. Rü nhüxmachi inanabücu, rü norü ngüexügüna nanana. Rü nümagü rü duïxügüxü najanu. ⁷Rü nüxü najexma ta ga nhuxre ga choxnixäcügu. Rü Ngechuchu rü Tupanana moxê naxã, rü nhüxmachi norü ngüexügüxü namu na ijanaüxüçax. ⁸Rü guxüma ga jema duïxügü rü meãma nachibüe nhüxmata meã nüxü jangu. Rü jexguma rü ta 7 ga pexchi nanapagü namaã ga jema

íjaxügüxü. ⁹Rü jema duïxügü ga jema chibüexü rü maneca 4000 nixï. Rü jemawena ga Ngechuchu rü duïxügüxü ínimugü. ¹⁰Rü nhüxmachi wüxi ga nguegu nixüe namaã ga norü ngüexügü, rü Damanútaanewa naxü.

**Parichéugü naxçax ínacagü
ga wüxi ga cuaxruü ga
Tupanaärü poramaã üxü**
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹Rü Ngechuchuxütawa nangugü ga Parichéugü, rü inanaxügüe ga na namaã japoragatanücüüxü. Rü nüxna nacagüe na nüxü nüxü nadauxëëxüçax ga wüxi ga cuaxruü ga Tupanaärü poramaã naxüxü, na jemaäcü nüxü naxügüxüçax, rü nüxü nacuaxgüxüçax ngoxi aixcuma Tupana Nane jïixü. ¹²Rü Ngechuchu rü poraäcü jaxna narüngü, rü nhanagürü: —¿Tüxcüü i nhaä duïxügü naxçax ínacagü i wüxi i cuaxruü i Tupanaärü poramaã üxü? Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü bai i wüxi i cuaxruü tá nüxü chawex —nhanagürü. ¹³Rü jema nhaxguwena, rü nüxna jema nixü ga jema duïxügü. Rü wenaxârü nguegu nixüe rü naxtaxaarü tocutüwa naxü.

Parichéuarü pöüärü puxëëruüchiga
(Mt 16.5-12)

¹⁴Notürü ga norü ngüexügü rü nüxü inajarüngümaë ga norü òna na íjangëgüxü, rü wüxixicatama ga pöü nüxü najexma ga nguewa. ¹⁵Rü jexguma ga Ngechuchu rü najaxucüxëgü, rü nhanagürü nüxü: —¿Düçax, pexuãëgj naxçax i Parichéugüarü pöüärü puxëëruü rü Erudiarü pöüärü puxëëruü!

—nhanagürü. ¹⁶Rü jema norü ngüexügü rü inanaxügü na nügümaã nhagüxü: —Ngëma nhanagürü tüxü erü tama tawemü ta ítingegü —nhanagürügü. ¹⁷Notürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuaxama na jema nhagüxü, rü jemacax nhanagürü nüxü: —¿Tüxcüü “Tangearü ðnaãx”, nhaperügügü? ¿Exna nhuxma rü ta tama nüxü pecuaxgüéga rü tama nüxü peicuaxächitanü i ngëmachiga? ¿Exna pexcax naxë i ngëma? ¹⁸Pema rü peixãxëtügüchirex, ¿rü nhuxãcü i tama nüxü pedauxü? Rü pexãxmachixëgüchirex, ¿rü nhuxãcü i tama nüxü pexinüëxü? ¿Rü exna tama nüxna pecuaxächie ga jexguma chajamuxëégu ga jema pôü rü choxni? ¹⁹—Rü jexguma jema 5000 ga duüxügüxü chajanuxgu ga jema wüximeëxpüx ga pôü, ¿rü nhuxre ga pexchigü jíixü ga napagücü ga jexguma penadexgu ga jema íjaxügüxü? —nhanagürü. Rü nümagü nanangãxügü rü nhanagürügü: —Rü 12 ga pexchigü —nhanagürügü. ²⁰Rü nhuxmachi nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü jexguma jema 4000 ga duüxügüxü chajanuxgu ga jema 7 ga pôü, ¿rü nhuxre ga pexchigü jíixü ga napagücü ga jexguma penadexgu ga jema íjaxügüxü? —nhanagürü. Rü nanangãxügü rü nhanagürügü: —7 ga pexchigü —nhanagürügü. ²¹Rü jexguma rü nhanagürü nüxü: —¿Rü nhuxma rü ta taütama nüxü pecuaxgüégaxü na Parichéugücüma rü Erudicüma i chixexüchiga jíixü i ngëma pôüärü puxëëruügu pemaã chixuxü? —nhanagürü.

**Ngechuchu rü Bechaídawa
nanamexëë ga wüxi ga ngexetücü**

²²Rü jemawena rü Bechaídaarü ãñewa nangugü. Rü jéma Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga ngexetücü. Rü nüxü nacuaxügü na nüxü jangögüxüçax. ²³Rü Ngechuchu rü guma ngexetücümexëgu najajauxãchi, rü ãñearü jéamaxüra nanaga. Rü jéma naxbüxágümaã najawaxetüxëë, rü nhuxmachi naxëtügu ningögü, rü nüxna naca ngoxi marü tacüxü nadau. ²⁴Rü jexguma ga guma ngexetücü rü inanaxügü ga na jadauchixü. Rü nhanagürü: —Nüxü chadau i duüxügü i nhama naígü i ixixünerüü ixígüxü —nhanagürü. ²⁵Rü jexguma ga Ngechuchu rü wenaxãrü naxëtügu ningögü. Rü nüma ga guma jatü rü meãma inadawenü. Rü jemaãcü naxcax nitaane rü meãma naxcax nangox ga guxüma. ²⁶Rü jemawena ga Ngechuchu rü napatawa nanamu. Rü namaã nüxü nixu na tama ãñecax nataeguxü.

**Pedru nanangoxëë na Tupana nüxü
unetacü ga äëxgacü na jíixü ga
Ngechuchu**

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷Rü jemawena rü Checharéa ga Piripuanewa jexmane ga ãñexãcügiwa naxü ga Ngechuchu norü ngüexügümaã. Rü namawa rü Ngechuchu rü norü ngüexügüna naca, rü nhanagürü nüxü: —¿Nhuxü nhagüxü i duüxügü i chauchiga na texë chixü i chamax? —nhanagürü. ²⁸Rü norü ngüexü nanangãxügü rü nhanagürügü: —Nangëxma i duüxügü rü:

“Juáú ja baiúxêêruú cuixí”, nhagüxü, rü togü i:

“Eria cuixí”, nhagüxü, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcúmaúcü ga Tupanaärü orearü uruú cuixí”, nhagüxü —nhanagürügü. ²⁹Rü jexguma Ngechuchu rü nüxna naca rü nhanagürü: —¿Rü pema i nhuxü nhapegügüxü choxü na texé chíxü? —nhanagürü. Rü Pedru nanangäxü rü nhanagürü: —Cuma nixí i Cristu i Tupana cuxü unetacü cuixü —nhanagürü. ³⁰Rü jexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügüxü namu na taxúemaäma nüxü jaxugüexüçax ga jema ore ga nachiga.

**Ngechuchu nanaxunagü
ga norü juchiga**

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹Rü jemawena rü Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexügümaä nüxü na jaxuxü ga tacü tá nüxü na üpetüxü. Rü nhanagürü nüxü: —Chama i Tupana Nane na duüxüxü chíxü, rü poraäcü ngúxü tá chinge. Rü choxü tá naxoxgü i Judéguäriü äëxgacügü i jaguäxgü, rü paigüariü äëxgacügü, rü ngëma ngúexêëruügü i Muíséariü mugüwa nguxêëtaegüxü. Rü tá choxü nimäxgü, notürü tamaëxpüx i ngunexügu rü wena táxaru chamaxü —nhanagürü. ³²Rü jema ore rü meäma namaä nanangoxêë. Notürü jexguma ga Pedru rü nüxíca noxrüwama Ngechuchuxü naga, rü inanaxügü ga na naxucüxêäxü na tama jemaäcü jadexaxüçax. ³³Notürü ga Ngechuchu rü nadauegu, rü norü ngúexügüxü nadawenü. Rü Pedruxü nanga, rü nhanagürü: —¿Choxna ixügachi, Pa Chatanáx! Cuma rü tama Tupana nagu

rüxüxüxügu curüxüxü, erü jatügü nagu rüxüxüxüxüxüxü nixí i curüxüxüxüxü —nhanagürü. ³⁴Rü jexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügüçax rü duüxügüçax naca. Rü nhanagürü nüxü: —Rü ngëxguma texé chawe rüxüxüçauügu, ¿cü nüxü tarüxo i tümaärü ngúçauü, rü nhama wüxi i curucha ngüxü tajaxuxüxüxü namaä tapora i guxüma i ngüxü i çauxçax tingexü, rü chawe tarüxü!

³⁵—Eriü jixema tügü maxëchaxêëçauüxë rü tá taju. Notürü jixema çaugagu rü ore i mexügügu juxe, rü aixcuma tá tamaxü.

³⁶—¿Rü tacüwa nüxü namexü ja jatü ega ngëxguma najauxägu i guxüma i nhama i naäneärü ngëmaxügü, notürü norü maxü ijanatauxêëgu? ³⁷—Rü ngëxgumarüü ta, ¿rü nhuxre i diëru ijangu na ngëmamaä naxçax nataxexü i norü maxü i wüxi ja jatü? ³⁸—Rü ngëxguma texé i nhaä duüxügü i pecaduäxgüxü i tama jaxögüxüxüxüxü çauxçax taxänegu rü naxçax taxänegu i chorü ore, rü chama i Tupana Nane i duüxüxü na chíxü rü tá ta tümacax çaxäne i ngëxguma Chaunatiariü poramaä rü norü orearü ngerüügü i dauxüçüxü i üünegüxümaä wenaxärü núma çaxüxügu.

9 ¹Rü jexgumarüü ta ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —Aixcuma pemaä nüxü chixu rü nhuxre i duüxügü i nuä ngëxmagüxü rü täxüxütáma naju nhuxmatáta nüxü nadax na nhuxäcü äëxgacü ja poracü na jixü ja Tupana —nhanagürü.

Ngechuchu rü naxüchicüü

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

²Rü 6 ga ngunexüguwena rü Ngechuchu rü wüxi ga maxpünewa

naxũ. Rũ ínajagagũ ga Pedru rũ Tiagu rũ Juáũxĩcatama. Rũ jéma jema ngúexũgũpexewa naxũchicũũ ga Ngechuchu. ³Rũ nijauracũũ ga naxchiru rũ nacómũxũchi. Rũ nataxuma i jauxchiruxũ i nũxũ cuáxũ na ngémaãcũ nacómũxẽãxũ. ⁴Rũ nũxũ nadaugũ ga Ería rũ Muísé ga jéma Ngechuchumaã idexagũxũ. ⁵Rũ jexguma ga Pedru rũ nhanagũrũ Ngechuchuxũ: —Pa Ngúexẽeruũx, namexẽchi nixĩ na nuã ingẽxmagũxũ. Rũ tá tanaxũ ja tamaẽxpũx ja dũxenũ, rũ wũxi ja cuxçax, rũ naĩ ja Muíséçax, rũ naĩ ja Eríaçax —nhanagũrũ. ⁶Rũ jema na poraãcũ nabaixãchiãẽgũxũçax ga jema ngúexũgũ, rũ jemacax ga Pedru rũ tama nũxũ nacuçax ga na nhuxũ nhaxũ. ⁷Rũ jexgumatama wũxi ga caixanexũ ínarũxĩ, rũ natanũgu najangãxema. Rũ jema caixanexũwa inanaxũ ga wũxi ga naga ga nhaxũ: —Daa nixĩ ja Chaune ja nũxũ changechaũxũchicũ. ¡Rũ naga pexĩnũẽ! —nhaxũ. ⁸Rũ jexgumatama nũgũcũwagu ínadaueguãchitanũ, rũ taxúexũma ga toguexũ nadaugũ, rũ Ngechuchuxũxĩcatama. ⁹Rũ jexguma ínaxĩgũgu nawa ga guma maxpũne, rũ Ngechuchu nũxna naxãga ga taxúemaãma na nũxũ jaxugũexũ ga jema jéma nũxũ nadaugũxũ, nhũxmatáta juwa ínadaxgu ga nũmax. ¹⁰Rũ jemacax ga jema ngúexũgũ rũ bexma nũxũ nacuçaxgũ ga jema nũxũ nadaugũxũ. Notũrũ nũgũna nacagũ ga tacũchiga na jĩxũ ga:

“Juwa ínadaxgu”, nhaxũ. ¹¹Rũ nhũxmachi ga jema ngúexũgũ rũ Ngechuchuna nacagũ, rũ nhanagũrũgũ: —¿Tũxcũũ i ngúexẽeruũgũ i ore i

mugũwa nguxẽẽtaegũxũ rũ nhanagũrũgũ:

“Ería tá nixĩ ja nũxĩra cuxũpa núma ũcũ?” nhanagũrũgũ. ¹²Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ nhanagũrũ nũxũ:

—Aixcuma nixĩ i Ería na nũxĩra núma naxũxũ na chauxũpa namexẽãxũçax i guxũma. ¿Notũrũ tũxcũũ i ore i ũmatũxũwa i nhaxũ:

“Rũ Tupana Nane ja duũxũxũ íxĩcũ rũ tá ngũxũ ninge, rũ duũxũgũ rũ tá nũxũ naxoe”, nhaxũ? ¹³Notũrũ i chama rũ pemaã nũxũ chixu, rũ Ería rũ marũ núma naxũ. Notũrũ ga duũxũgũ rũ nũmagũ nanaxwaxegũxũãcũma poraãcũ chixri namaã nachopetũ, jexgumarũũ ga ore ga ũmatũxũwa nũxũ jaxuxũrũũ —nhanagũrũ.

Ngechuchu rũ nanamexẽẽ ga wũxi ga buxũ ga ngoxo nawa jexmaxũ
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴Rũ jexguma jema togũ ga norũ ngúexũgũtanũwa nangugũgu, rũ jéma nũxũ nadaugũ ga muxũma ga duũxũgũ ga jema ngúexũgũxũ íchomaẽguãchixũ. Rũ nhuxre ga ngúexẽeruũgũ ga Muíséaru mugũwa nguxẽẽtaegũxũ, rũ jéma niporagatanũcũũ namaã ga jema ngúexũgũ. ¹⁵Rũ jexguma Ngechuchuxũ nadaugũgu ga jema muxũma ga duũxũgũ, rũ poraãcũ nabaixãchiãẽgũ. Rũ guxũma naxçax nibuxmũ na nũxũ janamoxẽgũxũçax. ¹⁶Rũ núma ga Ngechuchu rũ nũxna naca, rũ nhanagũrũ nũxũ: —¿Tãcũ nixĩ i pema namaã naxçax ípeiporagatanũcũũxũ? —nhanagũrũ. ¹⁷Rũ wũxi ga jema duũxũgũ ga jéma jexmagũxũ rũ

nanangãxũ, rü nhanagürü: —Pa Ngúexẽeruũx, nuã cuxcax tüxũ chaga ja chaune, erü tümawa nangẽxma i wüxi i ngoxo i tüxũ negaxẽẽxũ. ¹⁸—Rü ngextá ítangẽxmaxüwa rü ngẽxma tüxũ jaxüxgu rü waixüümüãnegu tüxũ nanha. Rü tarüchiax, rü tixüxchapüta, rü ngẽxma tijuãchi. Rü marü nüxũ chacaxũ i curü ngúexüügü na tümawa ínataxüchiãxüçax i ngẽma ngoxo, notürü tama nüxũ inaxĩnũ —nhanagürü. ¹⁹Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagürü: —Pa Duũxüügü i Tama Jaxögüxũ, çnhuxuratáta i pemaã chanuxmaxü rü jaxna pemaã chaxĩnũxũ? ¡Nuã penaga ja jima bucü! —nhanagürü. ²⁰Rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga guma bucü. Notürü jexguma Ngechuchuxũ nadaxgu ga jema ngoxo, rü guma bucüxũ naxü ga na jajuãchixẽãxũ. Rü jexma nhaxtüanegu najangu. Rü jexma nidixegugü, rü narüchiax. ²¹Rü Ngechuchu rü guma bucünatüna naca, rü nhanagürü: —¿Rü nhuxgumama nixĩ ga naxcax inaxügüxũ ga jema? —nhanagürü. Rü guma bucünatü nanangãxũ rü nhanagürü: —Nabuxgumamatama. ²²Rü muẽxpüxcüna i ngẽma ngoxo rü üxüxetügu rü dexágu nananhaũxũ na ngẽmaãcü jamáãxüçax. Rü ngẽmacax ega cumaã nanguxügu na tacü toxçax cuxüxũ, ¡rü cuxũ tangechaũtümüüügü, rü toxũ rüngüxẽẽ! —nhanagürü. ²³Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —¿Rü tüxcüü “ega chamaã nanguxügu”, nhacurügü? Erü guxüma natauxcha tümacax ja jíxema jaxóxẽ —nhanagürü. ²⁴Rü jexguma ga guma bucünatü rü tagaãcü nhatarügü:

—Chajaxõ. ¡Choxũ rüngüxẽẽ na jexeraãcü chajaxõxüçax! —nhatarügü. ²⁵Rü jexguma Ngechuchu nüxũ daxgu na muxüma ga duũxüügü marü jexma ngutaquexexũ, rü nananga ga jema ngoxo. Rü nhanagürü nüxũ: —Pa Ngoxo i Ngegaxẽeruũ rü Ngauchixẽẽeruũx, ¡chama cuxũ chamu na nawa ícuxüxüxũ ja daa bucü, rü tagutáma wena nagu cujaxücuxü! —nhanagürü. ²⁶Rü jexguma ga jema ngoxo rü aita naxü, rü wenaxãrü guma bucüxũ nijuãchixẽẽ. Rü nhüxmachi nawa ínaxüxü, rü nhama najuxuchixüüü jéma nanatax. Rü jemacax ga muxüma ga duũxüügü rü nhanagürügü: —Marü najuxuchi nixĩ —nhanagürügü. ²⁷Notürü ga Ngechuchu rü naxmexgu najajauxãchi, rü ínanadaxẽẽ. Rü nüma ga guma bucü rü inachi. ²⁸Rü jemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ípatagu najaxücu namaã ga norü ngúexüügü. Rü jéma nüxüca nüxna nacagü, rü nhanagürügü nüxũ: —Pa Corix, çtüxcüü i toma rü taxuacüma ínataxüchi i ngẽma ngoxo? —nhanagürügü. ²⁹Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü: —Tama ngẽmaãcümare ínataxüchi i ngẽmarüü ixĩxũ i ngoxo. Notürü tanaxwaxẽ i Tupanana tanaxuaxũ na nüma ínataxüchiãxüçax. Rü ngẽmaãcüxicatama nixĩ i ínaxüxüxũ —nhanagürü.

**Ngechuchu ru wenaxãrü
nanaxunagü ga norü juchiga**
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹Rü jéma inaxĩãchi rü Gariréaanewa nachopetü. Notürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwaxẽ ga texẽ

nüxũ na cuáxũ ga na jéma najexmaxũ,
jerü norü ngúexũgüxũ ínangúexê. Rü
nhanagürü nüxũ: —Tupana Nane ja
duũxũxũ ixícü, rü duũxũgü tá
najajauxgü rü tá najamaxgü. Notürü
tamaçxpüx i ngunexũguwena rü táxaru
namaxũ —nhanagürü. ³²Notürü ga
nümagü rü tama meã nüxũ nacuaxgü ga
täcühiga na jiixũ ga jema ore, rü
namuê ga nüxna na nacagüexũ.

**¿Texé tá tixí ja guxããrú
jexera ixixê?**

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³Rü Caparnãũãrú ãnewa nangugü.
Rü jexguma ãxwa najexmagügu, rü
Ngechuchu nüxna naca, rü nhanagürü:
—¿Rü täcü nixí ga pegümaã naxçax
peiporagaetanüxũ ga namawa?
—nhanagürü. ³⁴Notürü ga nümagü rü
nangeaxgümare, jerü ga namawa rü
nachigagu nügümaã niporagaetanü ga
texé tíxũ ga natanüwa rüjexeramaêxê.
³⁵Rü jexguma ga Ngechuchu rü ãnarüto,
rü nügüxütawa naxçax naca ga jema 12
ga norü ngúexũgü, rü nhanagürü nüxũ:
—Rü ngêxguma texé naxwaxegu na
guxãétüwa na taxüxũ, rü name nixí i
noxri rü guxããrú nhaxtümaêwa tügü
taxüxê na guxããrú ngüxêëruũ tíxũ
—nhanagürü. ³⁶Rü jemawena rü norü
ngãxütanügu najachixêê ga wüxi ga
buxũ. Rü nhuxmachí nachacüügu
jajauxãchiãcúma nhanagürü. ³⁷—Rü
texé ja chauégagu meã najaxúxe i wüxi i
buxũ i nhaãrũ, rü choxũ nixí i
tajaxuxũ. Rü texé ja choxũ jaxúxe, rü
tama choxũxícatama tajaxu, notürü
jima núma choxũ mucü ja Chaunatüxũ
rü ta nixí i tajaxuxũ —nhanagürü.

**Texé ja tama tachi aixe rü
torü ngüxêëruũ tixí**
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸Rü jexguma ga Juãũ rü nhanagürü
nüxũ: —Pa Ngúexêëruũx, nüxũ tadau ga
wüxi ga jatü ga cuégagu ngoxogü
íwoxũxũ. Notürü toma nüxna tanachuxu
ga jema, jerü tama tatanüxũ nixí ga
nümáx —nhanagürü. ³⁹Notürü
Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagürü:
—Tama name i nüxna na penachuxuxũ.
Erü texé ja chauégagu naxúxe i wüxi i
mexũ i Tupanaãrú poramaã üxũ, rü
taxucürüwama jixcama chixri chauchiga
tidexa. ⁴⁰Erü texé ja tama tachi aixe, rü
törü ngüxêëruũ tixí. ⁴¹Rü texé ja woo
wüxitama i copuãcu i dexá pexna ãxê
naxçax na chorü duũxũgü peixíxgüxũ, rü
aixcuma pemaã nüxũ chixu rü tá tüxũ
nangêxma i tümaãrú ãmare
—nhanagürü.

**Naxãcúma nixí na
pecadugu inguxũ**
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴²Rü nhanagürü ta: —Texé ja
pecadugu nanguxêêxê i wüxi i nhaã
buxũgü i choxũ jaxõgüxũ, rü tümacax
rü narümemã chi nixí i noxtacúma
wüxi ja nuta ja tacü tümanaxãwa
tajangacuchixũ, rü ngêmaãcü
taxtüchiüwa tüxũ tajatãe. ⁴³⁻⁴⁴—Rü
ngêxguma chi wüxi ja cuxmex pecadugu
cuxũ nguxêëgu, rü name nixí i
noxtacúma ícunadae. Erü narümemã
nixí i cuboxmexãcúma cunajaxu i curü
maxũ na tama guxüne ja cuxmex ja
mexünemaã nawa cuitãxcuchixíçax ja
jima üxü ja ngoxogü nagu pocuene ja

taguma ixoxũne. ⁴⁵⁻⁴⁶—Rü ngêxguma chi wüxi ja cucutu pecadugu cuxũ nguxêegu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemae nixĩ i cubocutuãcüma cunajaxu i curü maxũ na tama guxũne ja cucutu ja mexünemaã nawa cuitaxcuchixũcax ja jima üxü ja ngoxogü nagu pocuene. ⁴⁷⁻⁴⁸—Rü ngêxguma chi wüxi ja cuxetü pecadugu cuxũ nguxêegu, rü name nixĩ i noxtacüma cunajaxu. Erü narümemae nixĩ i wüxitama ja cuxetümaã Tupana ãëxgacü íixixüwa cuixücu, na tama guxũne ja cuxetü ja mexünemaã nawa cuitaxcuchixũcax ja jima üxü ja taguma ixoxũne ja ngoxogü nagu pocuene i ngextá õxmigü taguma íjuexüwa. ⁴⁹—Rü aixcuma nhama õnawa jucüra nagüxürüü tá nixĩ na guxãtama guxchaxüwa chopetixü. ⁵⁰—Name ja jucüra. Notürü ngêxguma chi nangeacagu, çrü nhuxãcü tá wenaxãrü naxãaca? ¡Rü meã pegüna pedaugü na nhama jucüra ja taguma íjarüngeacacürüü na namexũcax i perü maxü! ¡Rü meã pegümaã pemaxê! —nhanagürü.

**Ngechuchu namaã nangúexêetae
na tama namexũ na texê
tümamaxũ ítáxü
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)**

10 ¹Rü jexguma ga Ngechuchu rü Caparnãürü íãnewa inaxüãchi. Rü Judéanewa naxüpetü rü nhuxmata natü ga Judãürü tocutüwa nangu. Rü jéma rü wenaxãrü naxcax nangutaquexegü ga duüxügü. Rü nüma rü inanaxügü ga na nangúexêetaexü guxügürü. ²Rü nhuxre ga Parichéugü

rü naxcax naxĩ ga na nüxü jaxügüxüçax jerü chixexügu nananguxêëgüçhaũ. Rü jemacax nüxna nacagüe, rü nhanagürügü: —çNamexü i cuxcax na wüxi ja jatü rü naxmaxü ínatáxü? —nhanagürügü. ³Rü nüma nanangãxü, rü nhanagürü nüxü: —çRü tacü jíixü ga Muísé pexü muxü? —nhanagürü. ⁴Rü nümagü nanangãxügü, rü nhanagürügü: —Muísé nüxü nixu ga na tama nachuxuxü na wüxi ja jatü rü ínatámaxü, ega wüxi i popera i taxgüpane ngixna naxãxu —nhanagürügü. ⁵Rü jexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü nhanagürü nüxü: —Rü jema na taxúegama na pexínüxügagu nixĩ ga Muísé ga tama pexna nachúxãxü ga pexmaxü na ípetáxü. ⁶—Notürü noxríarü ügügu, rü Tupana nanaxü ga jatüxü rü ngexü. ⁷—Rü ngêmacax ja jatü rü tá nanatü rü naëna nixügachi na naxmaxmaã inaxãxüçax. ⁸—Rü ngêmaãcü i ngêma taxre rü nhama wüxitama i duüxürüü tá nixügü. Rü marü táxütáma taxre nixĩ, erü wüxi tátama nixĩ. ⁹—Rü ngêmacax taxucürüwa texê nügüna tajaxígachixêë i ngêma taxre i Tupana nügüna mugüxü —nhanagürü. ¹⁰Rü jexguma marü ípatawa nangugügu, rü norü ngúexügü rü wenaxãrü nüxna nacagüe naxcax ga jema. ¹¹Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —Rü jíxema tümamaxü ítáxe rü naĩ i ngemaã ãmaxê rü pecadu taxü ngímaã i ngêma noxríücü i tümamax. ¹²—Rü ngêxgumarüü ta, ega wüxi i nge ítaxtegu rü naĩ ja jatümaã naxãtegu, rü ngíma rü ta pecadu ixü —nhanagürü.

**Ngechuchu rü meã
buxügüxü najaxu**

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³Rü jéma Ngechuchuxütawa tüxü nagagü ta ga nhuxre ga buãxta na tüxü jangögügüxücax. Notürü ga jema norü ngüexügü rü inanaxügüe ga tüxü na jangagüxü ga guxema tümãxãcügüxü Ngechuchuxütawa gagüxe. ¹⁴Rü jexguma jemaxü nadaxgu ga Ngechuchu, rü naãëwa nangux, rü nhanagürü nüxü: —Chanaxwaxe i chauxütawa naxi i buxügü. ¡Rü táü na nüxna penachuxuxü! Erü Tupana ãëxgacü ííxixüwa rü tümãcax nixi ja jíxema nhaã buxügürüü taxuüma i chixexüxü icuáxe. ¹⁵—Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü texé ja tama wüxi i buxürüü Tupanaxü jaxúxe na tümãärü ãëxgacü jíixücax, rü tagutãma nagu taxücu i ngëma naãne i Tupana ãëxgacü ííxixüwa —nhanagürü. ¹⁶Rü nüma rü tüxü naganagütanü ga guxema buãxta, rü tümãërugügu naxümëxãcüma nhanagürü tüxü: —¡Tupana pexü rüngüxëëx! —nhanagürü.

Wüxi ga jatü ga díëruãxüchixü

Ngechuchumaã nidexa

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷Rü jexguma marü inaxüãchichaügu ga Ngechuchu, rü jéma naxcax ninha ga wüxi ga jatü. Rü napexegu najacaxápüxü, rü nüxna naca rü nhanagürü nüxü: —Pa Ngüexëëruü ja mecüx, çtacü tá chaxüxü na chanajaxuxücax i maxü i taguma gúxü? —nhanagürü. ¹⁸Rü Ngechuchu nanangãxü, rü nhanagürü nüxü:

—¿Tüxcüü, “Mecü” nhacurügü choxü? Erü Tupanaxícatama nixi ja mecü ixicü, rü nataxuma i to. ¹⁹Cuma rü marü nüxü cucuax i Tupanaärü mugü i nhaxü:

“¡Tãxütãma cumãëta, rü tãxütãma naí i ngemaã icupe, rü tãxütãma cungítaax, rü tãxütãma doraxü cuixu i togüchiga, rü tãxütãma cuidorataax, rü tümãga naxínü ja cunatü rü cue!”

nhaxü —nhanagürü. ²⁰Rü jexguma ga guma jatü rü nhanagürü nüxü: —Pa Ngüexëëruüx, rü chorü bucumatama meã chanaxaure i guxüma i ngëma mugü i nüxü cuixuxü —nhanagürü. ²¹Rü jexguma ga Ngechuchu rü nüxü nangechaüãcüma nüxü nadawenü, rü nanangãxü rü nhanagürü: —Rü wüxixicatama cuxü nataxu. ¡Rü ííxü, rü namaã jataxe i guxüma i curü ngëmaxügü, rü nhuxmachü togü i ngearü díëruãxgüxüna naxã i ngëma curü natanü! Rü ngëmaãcü tá cuxü nangëxma i cuchica i dauxügüxü i naãnewa. Rü ngëmawena rü marü name i chawe curüxü —nhanagürü. ²²Notürü nüma ga guma jatü rü nanaxixãchiãë ga jexguma nüxü naxínügu ga jema ore. Rü nangechaüãcüma ínixü, jerü namuxüchi ga norü jemaxügü. ²³Rü Ngechuchu rü nüxü nidaugüãchi, rü nhanagürü norü ngüexügüxü: —Naguxchaxüchi tá nixi na Tupana ãëxgacü ííxixüwa na jachocuxü i ngëma díëruãxüchigüxü —nhanagürü. ²⁴Rü naãixãchiãëgü ga norü ngüexügü namaã ga jema ore. Notürü ga Ngechuchu rü wenaxãrü namaã nüxü nixu, rü nhanagürü: —Pa Chauxacügüx,

nhuxãcü wüxi i guxchaxüchixü nixĩ na Tupana ãëxgacü íjixüwa na jaxücxü i wüxi i duüxü. ²⁵—Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü nhama wüxi i cameru na taxucürüwama wüxi ja ucumaxëtüwa naxüpetüxüärü jexera narüguxchamaë naxçax i wüxi i duüxü i dïëruãxüchixü na jaxücxü i ngextá Tupana ãëxgacü íixüwa —nhanagürü. ²⁶Rü jexguma jemaxü naxĩnüëgu ga norü ngüexügü, rü jexeraãcü naãaixãchiãëgü. Rü nügüna nacagüe, rü nhanagürügü: —;Rü texé tá exna tixĩ ja najaxúxe i maxü i taguma gúxü? —nhanagürügü. ²⁷Rü Ngechuchu rü nüxü nadawenü, rü nanangãxü rü nhanagürü nüxü: —Jatügü rü taxuacüma nügü namaxëë, notürü Tupanaãxü rü natauxcha i ngëma, erü Tupanaçax rü nataxuma i ãacu i guxchaxü —nhanagürü. ²⁸Rü jexguma inanaxügü ga Pedru ga na jadexaxü, rü nhanagürü nüxü: —Toma rü marü jéma tanawogü ga guxüma ga torü jemaxügü na cuwe tarüxüçax —nhanagürü. ²⁹⁻³⁰Rü Ngechuchu nanangãxü, rü nhanagürü: —Aixcuma pemaã nüxü chixu rü texé ja chaugagu rü ore i maxëëruüüagu tümapatana, rü exna tümaëneëgüna, rü exna tümaëjãxgüna, rü exna tümaëna, rü exna tümanatüna, rü exna tümaxãcügüna, rü exna tümaãnegüna ngëma ixüxë, rü tá tanajaxu i tümaãrü natanü. Rü aixcuma nhuxma i nhama i naãnewa rü tá tanajaxu i 100 expüxcüna ja tümapatagü, rü tümaëneëgü, rü tümaëjãxgü, rü tümaëgü, rü tümaxãcügü, rü tümaãnegü. Notürü ngëxgumarüü tá ta tanajaxu i ngüxügü i togü tá tüxü

ingexëëgüxü. Notürü jixcamaxüra i dauxügüxü i naãnewa rü tá tanajaxu i maxü i taguma gúxü. ³¹—Notürü muxüma i nümaxü i nhuxma nhama i naãnewa duüxügü wixpexewa ügüxëëxü, rü dauxügüxü i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxügüxëë. Rü muxüma i nümaxü i nhuxma nhama i naãnewa duüxügü wixweama ügüxëëxü, rü dauxügüxü i naãnewa rü Tupana tá wixpexewa nanaxügüxëë —nhanagürü.

**Ngechuchu rü wenaxärü
nanaxunagü ga norü juxchiga**
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³²Rü Jerucharëüwaama naxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü norü ngüexügüpexegu nixü. Rü nümagü rü naãaixãchiãëgü, rü jema togü ga duüxügü ga wixweama ägüxü rü namüë. Rü Ngechuchu rü wenaxärü noxrüwama naxçax naca ga jema 12 ga norü ngüexügü. Rü inanaxügü ga namaã nüxü na jaxuxü ga ãacu tá nüxü na üpetüxü. ³³Rü nhanagürü nüxü: —Pema nüxü pecuãx na marü ingaicaxü na Jerucharëüwa ingügüxü. Rü ngëma rü duüxügü rü tá chixri chamaã nachopetü. Rü paigüarü ãëxgacügü rü ngüexëëruügü i ore i mugüwa ngüxëëtaegüxüna tá choxü naxuaxügü. Rü nümagü rü tá chamaã nanaxuegü na chajuxü, rü tá ngëma Romacüãxgüna choxü namugü. ³⁴Rü ngëmagü tá nixĩ i chagu idauxcürãügüxü. Rü tá choxna nacuaixgüe, rü tá choxna nanaçuaixcagü, rü tá choxü najuxëëgü. Notürü tamaexpüx i ngunexügüwena táxarü chamaxü —nhanagürü.

**Tiagu rü Juáú rü wüxi ga
ngüxêêcax ínacagü**
(Mt 20.20-28)

³⁵Rü Ngechuchucax naxí ga Tiagu rü Juáú ga Zebedéu nanegü, rü nhanagürügü nüxü: —Pa Ngúxêêruüx, tanaxwaxe i toxçax cunaxü i ngêma ngüxêê i naxçax tá cuxna taçaxü —nhanagürügü. ³⁶Rü nüma rü nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Täcü nixí i penaxwaxexü na pexçax chanaxüxü? —nhanagürü. ³⁷Rü nhanagürügü: —Rü ngêxguma âêxgacüxü cuingucuchigu, rü tanaxwaxe na wüxie i toma rü curü tügüncüwawa tarütöxü, rü togue i curü toxwecüwawa —nhanagürügü. ³⁸Rü Ngechuchu nanangäxü, rü nhanagürü nüxü: —Pema rü tama nüxü pecuax na tacüçax ípeçaxü. ¿Rü pexü chi natauxchaxü i na pejaxaxüxü i ngêma axexü i üxchiüxü i chama tá chixaxüxü? ¿Rü namaã chi peporaexü i ngêma ngüxü i tá chingexü? —nhanagürü. ³⁹Rü nümagü nanangäxügü rü nhanagürügü: —Ngêmääcü, namaã tá taporae —nhanagürügü. Rü Ngechuchu nanangäxü, rü nhanagürü nüxü: —Aixcuma tá nixí i chamarüü pejaxaxüxü i ngêma axexü i üxchiüxü rü chamarüü ngüxü na peingegüxü. ⁴⁰—Notürü ngêma chorü tügüncüwawa rü chorü toxwecüwawa na perütögüxüçax, rü tama çaxmexwa nangêxma na pexna chanaxäxü, erü Chaunatü tá tüxna nanaxä ja jíxema tümacax íjixê —nhanagürü. ⁴¹Rü jexguma jemaxü naxínüêgu ga jema togü ga 10 ga ngúxügü, rü Tiagumaã rü Juáúmaã nanue. ⁴²Notürü

Ngechuchu naxçax naca rü nhanagürü nüxü: —Pema nüxü pecuax i togü i nachüüânegüwa rü nangêxmagü i âêxgacügü i nügü nacuaxgügu na namexü na nuäcü namuäxü i norü duüxügü. Rü ngêma âêxgacügü i taxügü rü norü duüxügüarü jora nügü nixígüxêê. ⁴³—Notürü täüxütáma ngêmaäcü nixí i petanüwa. Erü ngêxguma texé naxwaxegu na guxäärü jexera na tíxü i petanüwa, rü name nixí i noxri rü guxäärü ngüxêêruü na tíxü. ⁴⁴—Rü ngêxguma chi texé i petanüwa naxwaxegu na tümamücügüeru na tíxü, rü name nixí i noxri rü guxüma i tümamücügüarü ngüxêêruü na tíxü. ⁴⁵—Rü woo i chama i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü tama togü choxü rüngüxêêxüçax nixí i núma çaxüxü. Notürü núma çaxü na duüxügüxü charüngüxêêxüçax rü naxçax ichanaxäxüçax i chorü maxü, na ngêmaäcü chanaxütanüxüçax na norü pecadugüna ínanguxüxüçax i muxüma i duüxügü —nhanagürü.

**Bartiméü ga ngexetücüxü
narümexêê ga Ngechuchu**
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶Rü Jericüarü íñewa nangugü. Rü Ngechuchuwe narüxí ga norü ngúxügü rü muxüma ga togü ga duüxügü. Rü jexguma guma íñeärü guxwa nangugüçauüga ga nüxna na ínachoxüxü, rü jéma namacüwawa narüto ga wüxi ga ngexetücü ga Bartiméüga âêgacü ga Timéü nane. ⁴⁷Rü jexguma guma ngexetücü nüxü ínúgu ga Ngechuchu ga Nacharétucüçax na jíixü ga guma jéma üpetücü, rü

inanaxügü ga poraãcü aita na naxüxü, rü: —Pa Ngechuchu ja Dawítanüxüx, ¡cuxü changechaütümüü! —nhanagürü. ⁴⁸Notürü muxüma ga jema duüxügü rü ínanangaxüchigiüama ga na íjanangeáxüçax. Notürü ga nüma rü jexeraãcü aita naxüama, nhaxümaã: —Pa Dawítanüxüx, ¡cuxü changechaütümüü! —nhaxümaã. ⁴⁹Rü jexguma ga nüma ga Ngechuchu rü inajachiãchi, rü nhanagürü: —¡Naxçax peca! —nhanagürü. Rü guma ngexetüçüçax nacagü, rü nhanagürügü: —¡Nataãe rü inachi! Rü cuxçax nixí i naçaxü —nhanagürügü. ⁵⁰Rü guma ngexetüçü rü jexacü nananha ga norü dejuxüchiru. Rü inajuxnagü rü Ngechuchuçax nixü. ⁵¹Rü Ngechuchu nüxna naca, rü nhanagürü nüxü: —¿Tacı nixí i cunaxwaxexü na cuxçax chanaxüxü? —nhanagürü. Rü nüma ga guma ngexetüçü, rü nanangãxü, rü nhanagürü: —Pa Ngüexëerüx, chanaxwaxe na chidauchixü —nhanagürü. ⁵²Rü jexguma ga Ngechuchu, rü nhanagürü nüxü: —¡Ëcü, íxü! Rü marü cuxçax nitaane erü cujaxõ —nhanagürü. Rü jexgumatama ga guma ngexetüçü rü nidauchi, rü Ngechuchu narixü ga namawa.

**Ngechuchu rü Jerucharéügu
naxücu**

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Ju 12.12-19)

11 ¹Rü marü Jerucharéüärü ngaicamana nangugü ga Oriwëraarü Ma xpúneärü ngaicamana jexmagüne ga íanexácügü ga Bechagué rü Betániã. Rü jexguma jéma nangugü, rü Ngechuchu nanamu ga

taxre ga norü ngüexüügü. ²Rü nhanagürü nüxü: —¡Gua tórü toxmaxtawa ngëxmane ja íanexácüwa pexí! Rü ngëxguma nawa pengugü, rü ngëxma tá nüxü pejangau i wüxi i cowaruxacü i ngëxma ngaxüxü i taguma texé natagu aunagüxü. ¡Rü pejawëxü rü nuã penaga! ³—Rü ngëxguma texé pexna caxgu na çacüçax pejawëxüxü i ngëma cowaruxacü, ¡rü tümamaã nüxü peixu rü nhapegügü:

“Torü Cori nanaxwaxe, rü nhuxma tátama nanataeguxë”, nhapegügü! ⁴Rü jéma naxí. Rü jexma namacüwagu nüxü najangaugü ga jema cowaruxacü ga wüxi ga ípataaxütagu ngaxüxü. ⁵Rü nhuxre ga duüxügü ga jéma jexmagüxü rü nüxna nacagüe, rü nhanagürügü: —¿Tacı ípexüe? ¿Rü tüxcüü pejawëxü i ngëma cowaruxacü? —nhanagürügü. ⁶Rü nümagü ga jema ngüexügü, rü jema ore ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxüãcü nanangãxügü. Rü jemacax tama nüxna nanachuxgü. ⁷Rü natagu nanaçhagümü ga naxchirügü. Rü jemaãcü Ngechuchuxütawa nanagagü. Rü nüma ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü. ⁸Rü muxüma ga duüxügü rü naxchirumaátama nanaçhamagü. Rü togü rü naixátügü ga naãnewa nadaüxümaã najaçhamagü. ⁹Rü jema duüxügü ga napexegu ägüxü rü jema togü ga wixweama ägüxü, rü tagaãcü nhanagürügü: —¡Cuxü tataxëëgü! ¡Rü namexëchi ja jima Tupanaégagu núma ücü! ¹⁰¡Rü namexëchi ja jima äëxgacü ja núma ngücü jexgumarüü ga nuxcümaücü ga tanatü ga Dawí äëxgacü ixixgürüü! ¡Rü cuxü tataxëëgü, Pa Tonatü ja Dauxügücü! —nhanagürügü. ¹¹Rü Jerucharéügu

naxücu ga Ngechuchu, rü tupauca ga taxüñecax nixü. Rü meãma guxüwama inanadauaxüñe. Rü nhuxmachi jema norü 12 ga ngüexügümaã Betániãärü ñañecax nataegu, jerü marü najáuanegü.

Ngechuchu rü ori ga figura ga ngearü oõxümaã chixexü naxuegu
(Mt 21.18-19)

¹²Rü moxüãcü jexguma Betániãawa inaxiãchigu ga Ngechuchu rü nataija. ¹³Rü jaxügu nüxü nadau ga wüxi ga ori ga figura ga ããtuxü. Rü nüma ga Ngechuchu rü naxcax nixü na íjadauãxüçax rü ngoxi najexmax ga norü o. Notürü jexguma naxütawa nanguxgu, rü taxuüma inajangau, rü naátüxüñicatama, jerü taüta norü owa nangu. ¹⁴Rü jexguma rü nhanagürü figueraxü: —¡Tagutáma texé wena cuxü tamúärü oõx! —nhanagürü. Rü norü ngüexügü rü nüxü naxínüë ga jema.

Ngechuchu ínanawoxü ga jema tupauca ga taxüñewa taxegüxü ga duüxügü
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Ju 2.13-22)

¹⁵Rü jexguma Jerucharéüwa nangugügu, rü Ngechuchu rü tupauca ga taxüñegu naxücu. Rü inanaxügü ga na ínanawoxüãxü ga jema jéma tacümaã taxegüxü rü naxcax taxegüxü. Rü nanawoegu ga norü mechagü ga jema duüxügü ga jéma díferumaã taxegüxü rü muxtucumaã taxegüxü. ¹⁶Rü nanachuxu ga texé tacü na jéma ngepetüxü tupauca ga taxüñemachiawa. ¹⁷Rü inanaxügü ga na nangüexëetaexü, rü nhanagürü: —Tupanaärü ore i úmatüxüwa rü nhanagürü:

“Chapata rü guxüma i nachüñañecüñaxgüarü jumuxëpataügu tá naxãéga”, nhanagürü. Notürü pema rü ngítaaxgüxüpataü pejaxixëë —nhanagürü. ¹⁸Notürü jexguma jemaxü naxínüëgu ga paigüarü ãëxgacügü rü ngüexëëruügü ga Muíséarü mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü inanaxügü ga naxcax na nadaugüxü ga nhuxücü Ngechuchuxü na jamaxgüxü. Jerü nüxü namuüë, jerü guxüma ga duüxügü rü jema norü ngüxëëtaemaã nataãëgü. ¹⁹Notürü jexguma marü najáuanegu, ga Ngechuchu rü norü ngüexügümaã nüxna ínixí ga guma ñane.

Narüñhexé ga jema figura ga ngearü oõxü
(Mt 21.20-22)

²⁰Rü moxüãcü pañmama rü figueraxütawa nachopetü. Rü jéma nüxü nadaugü ga na nañhexëxü nhuxmata naxchúmaxáwa nangu. ²¹Rü jexguma ga Pedru rü nüxna nacuañxáchi ga jema ñeãcü ngupetüxü, rü nhanagürü Ngechuchuxü: —Pa Ngüexëëruüx, dücax i figura ga chixexü namaã cuxuegüxü, rü marü narüñhexé —nhanagürü. ²²Rü Ngechuchu nanangãxü, rü nhanagürü: —¡Nüxü pejaxögü ja Tupana! ²³—Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü ngëxguma chi wüxie daa maxpúnexü tamuxgu na jaxügachixüçax rü taxtü i taxüchiüwa nügü na jatáexüçax, rü chi pega naxínü, ega aixcuma pejaxögüãcüma nüxü ngëma nhapegügu. ²⁴—Rü ngëmacax pemaã nüxü chixu rü guxüma i tacü i naxcax ípeçaxü i perü jumuxëwa, rü

name nixĩ na pejaxõgũxĩ na marĩ penajaxuxĩ, rü aixcuma tá penajaxuxĩ.
 25—Rü ngëxguma pejumuxëgũgu, notürü nangëxmagu i ãacũcax texëmaã na penuëxũ, jrü tüxũ nüxũ pengechaũ! na Penatü ja dauxũgucü rü ta pexũ nüxũ nangechaũxũcax i perü pecadugü.
 26—Notürü ngëxguma pema tama tüxũ nüxũ pengechaũgũgu, rü Penatü ja dauxũgucü rü tá ta tãuxũtãma pexũ nüxũ nangechaũ —nhanagürü.

Ngechuchuna nacagüe na texëarü oregagu tupauca ga taxũnewa nanguxëëtaexũ
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27Rü jemawena rü Jerucharëũcax nawoegu. Rü jexguma Ngechuchu rü tupauca ga taxũnegu jaxũgüchigũjane, rü naxcax naxĩ ga paigüaru ãëxgacügü, rü ngüxëëruũgü ga Muísëarü mugüwa nguxëëtaegũxũ, rü togü ga ãëxgacügü ga jaguãxgü. 28Rü nüxna nacagüe, rü nhanagürügü: —¿Texëarü mugagu nixĩ i cunaxũxü i ngëma núma cuxũxü? ¿Rü texë cuxũ tamu na cunaxũxũcax i ngëma? —nhanagürügü. 29-30Rü jexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü nhanagürü nüxũ: —Chama rü tá ta pexna chaca, rü ngëxguma choxũ pengãxũgu i ngëma pexna naxcax chaçaxũ, rü chama rü tá ta pemaã nüxũ chixu na texë choxũ muxũ na chanaxũxũcax i ngëma. ¿Rü texë tanamu ga Juãu na duũxũgũxũ ínabaiũxëëxũcax? ¿Rü Tupana jiĩxũ ga namucü rü exna duũxũgũmare? —nhanagürü. 31Rü jexguma ga nümagü rü inanaxügüe ga nügümaã na japoragatanücüxũ, rü nhanagürügü: —Rü ngëxguma chi:

“Tupana núma nanamu”, nhagügügu, rü núma rü chi nhanagürü tüxũ:
 “¿Tüxcüũ ga tama nüxũ pejaxõgũxũ?” nhanagürü chi tüxũ. 32¿Rü nhuxücüruwa rü:
 “Jatügũmare núma nanamu”, nhatarügügü tá? Rü jema nhanagürügü jerü duũxũgũxũ namuë. Jerü guxũma ga duũxũgü rü najaxõgü rü aixcuma Tupana nanamu ga Juãu na nüxũ jaxuxũcax ga norü ore. 33Rü jemacax Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü nhanagürügü: —Tama nüxũ tacuax ga texë núma na namuxũ ga Juãu ga baiũxëëruũ —nhanagürügü. Rü jexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü nhanagürü nüxũ: —Chama rü ta tãuxũtãma pemaã nüxũ chixu na texë choxũ muxũ na chanaxũxũ i ngëma choxna naxcax pecaxũ —nhanagürü.

Cuaxruũ ga puracütanüxũ ga chixexũgügu ixuxü
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 1Rü Ngechuchu rü inanaxügü ga ore ga cuaxruũgügu ixuxũmaã na nangüxëëtaexũ. Rü nhanagürü nüxũ: —Najexma ga wüxi ga jatü ga norü naãnegu uwanecü ücü. Rü ínanapoxegu, rü nanaxü ga wüxi ga uwaaru jauxtũxũxũchica, rü wüxi ga dauxũtaechica na meã nüxna nadauxũcax ga guxũma. Rü nhüxmachi nhuxre ga puracütanüxũna nüxũ nadauxëë. Rü namaã nanamexëë na ngãxũgu namaã ngĩxũ jatojexũcax ga jema uwatanü. Rü nhüxmachi ga jema naãneãrü jora rü to ga nachiiũãnewa naxü. 2—Rü jexguma nawa nanguxgu ga na jadauxũ ga jema uwagü, rü guma

jatü rü jéma puracütanüxügüxütawa nanamu ga wüxi ga norü duüxüxü na naxçax įjaçaxüçax ga jema uwagü ga nüxna üxü. ³—Notürü jema puracütanüxügü rü najajauxgü, rü nanaçuaixgü ga guma jatiüaru duüxü. Rü taxuüma ga uwagü nüxna naxägü, rü jemaäcü įnagamü. ⁴—Rü jexguma ga guma jatü rü to ga norü duüxüxü jéma namu. Notürü ga guma rü najamaxërugü, rü namaã naguxchigagü. ⁵—Rü jexguma rü to ga norü duüxüxü jéma namu. Notürü najamaxgü. Rü jemawena, rü jéma nanamugü ga muxüma ga togü ga norü duüxügü. Notürü ga jema puracütanüxügü rü najaçuaixgü ga nhuxre, rü togü rü nanadai. ⁶—Rü jexguma rü nüxü įnajaxü ga nanexüchi ga poraäcü nüxü nangechaücü. Rü düxwa guma nanexü jéma namu, jerü nüma nagu naxinügu rü chi nanega naxinüë ga jema puracütanüxügü. ⁷—Notürü jexguma guma cori nanexü nadaugüga ga jema puracütanüxügü, rü nügümaã nhanagürügü:

“Ngëmaärü tá nixi i nhaã naãne i jixcama. įRü ngixã tajamaxgü na tóxrü na įiixüçax!” nhanagürügü. ⁸—Rü jemaäcü najajauxgü, rü najamaxgü. Rü jema uwanecüpechinüwa najataxgü ga naxüne. ⁹—Rü nhuxma rü pexna chaca, çpexçax rü tacü tá naxü ja jima uwanecüaru jora namaã i ngëma puracütanüxügü i chixexügü? Rü dücax, rü ngëma tá naxü, rü tá nanadai i ngëma puracütanüxügü, rü togüna tá nanaxã i ngëma uwanecü. ¹⁰—çTaguma exna nawa pengúe i Tupanaärü ore i ümatüxü? Erü ngëmawa rü nhanagürü:

“Rü jima nuta ja mecü ja iãrü üruügü nüxü oechirëcü, rü nhuxma rü jimatama nixi ja Tupana nüxira jaxücuchicü na namaã inaxügüäxüçax ja įpata. ¹¹Rü tóru Cori ja Tupana nixi ga naxücü ga jema, rü nhuxma rü namexëchi i taxçax”, nhanagürü i ngëma ore. ¹²Rü jexguma ga jema paigüaru äëxgacügü, rü ngüxëëruügü ga Muísëaru mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü togü ga äëxgacügü ga jaguãxgü, rü Ngechuchuxü nijauxgüchaü. Jerü nüxü nacuaçxgü ga nachiga na įiixü ga jema ore ga cuaxruügu jaxuxü. Notürü duüxügüxü namuüë rü jemacax taxuüma namaã naxüe. Rü nüxna jéma įniximare.

**Äëxgacüaxü dïërumaã
naxütanüxüchiga**

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³Rü jexguma ga jema äëxgacügü rü Ngechuchuxütawa nanamugü ga nhuxre ga norü duüxügü ga Parichëgü rü Eruditanüxügü na nüxna jacagüexüçax, rü ngoxi tacü rü chixexü ga dexamaã nüxü nangãxü na jemaäcü äëxgacügüxütawa na įjaxuaxügüäxüçax. ¹⁴Rü nümagü rü naxütawa naxi, rü nhanagürügü nüxü: —Pa Ngüxëëruüx, nüxü tacuaç rü aixcuma nixi i ngëma nüxü cuixuxü i ore. Rü tama duüxügügamare cuxinü, erü tama norü düxëtüxünegu cudawenü, notürü nacüma nixi i cungugüxü. Rü aixcuma cunangüxëë i duüxügü na Tupana naxwaxexüäcüma namaxëxüçax. įTomaã nüxü ixu! Rü ngëma dïëru ja äëxgacü ja tacü ja Romacüãx totanüwa

ngĩxũ jauxchaũcü ħrũ namexũ jiĩxũ na nũxna ngĩxũ taxãxũ, rũ ɛrna tama? —nhanagürügü. ¹⁵Notürü ga Ngechuchu rũ nũxũ nacuaɣama ga na chixexũgu namaã naxĩnũɛxũ ga jema duũxũgü woo meã namaã na janadexagũxũ. Rũ jemacɣx nhanagürü nũxũ: —ĤTũxcuũ chixexũgu choxũ penguxẽchaũxũ? ĩNuã ngĩxũ peinge i wũxitachinü i dũferu na ngĩxũ chadauxũcɣx! —nhanagürü. ¹⁶Rũ jema naxũtawã ngĩxũ nangegü ga wũxitachinü ga dũferu. Rũ Ngechuchu rũ nhanagürü nũxũ: —ĤTexéhicũnaɣã rũ texéega nixĩ i ngĩgu iũxũ? —nhanagürü. Rũ nümagü nanangãxũgü, rũ nhanagürügü: —Romacũãx ja ãɛɣgacü ja tacüchicũnaɣã nixĩ —nhanagürügü. ¹⁷Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ nhanagürü nũxũ: —ĩÃɛɣgacũna ngĩxũ pexã i ngẽma ãɛɣgacũarü ixĩcü, rũ Tupana ngĩxũ pexã i ngẽma Tupanaãrũ ixĩcü! —nhanagürü. Rũ jexguma jema orexũ naxĩnũɛgu, rũ namaã naɣaixãchiãɛgü.

**Ngechuchuna nacagũe rũ ngoxi
wena namaxẽ i duũxũgü
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)**

¹⁸Rũ jemawena rũ Ngechuchuxũtawã ĩnajadaugü ga nhuxre ga Chaduchéugü. Rũ nümagü nixĩ i nũxũ jaxugũxũ na tagutãma wena namaxẽxũ i juexũ. Rũ jemacɣx Ngechuchuna najacagũe, rũ nhanagürügü: ¹⁹—Pa Ngũxẽɛrũũx, Muĩsẽarü mugũwa rũ nhanagürü:

“Rũ ngẽxguma wũxi ja jatü naxmãx ngexacũjane najuxgu, rũ name nixĩ i naẽneẽtama ngĩmaã naxãmãx i ngẽma jutecü i

naxũmãx, na ngẽmaãcü naxãxãcũxũcɣx ja naẽneẽ ga marü jucü”,

nhanagürü ga jema ore. ²⁰—Dũcax, najexma ga 7 ga nügiũeneẽgü. Rũ naxãmãx ga guma jacü, notürü taũta naxãxãcũjane naju. ²¹⁻²²—Rũ jexguma ga naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmãx ga jema ngecü, notürü guma rũ ta naju rũ nangexacü. Rũ jexguma ga guma norü tamaẽxpũx ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmãx, notürü jexgumarũũtama nũxũ nangupetü. Rũ jemaãcü, gucüma ga guma 7 ga nügiũeneẽ rũ ngĩmaã naxãmãx ga jema nge. Rũ gucüma najue taũta naxãxãcũjane. Rũ dũxwa ngĩma rũ ta iju ga jema nge. ²³—Rũ dũcax, ngẽxguma juexũ wena maxẽgu, ħrũ ngexcũriũcü naxmãx tá ĩjixĩ i ngẽma nge? Jerü gucüma ga guma 7 ga nügiũeneẽgü ngĩmaã naxãmãx —nhanagürügü. ²⁴Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ nanangãxũ, rũ nhanagürü nũxũ: —Pema rũ ĩpetũe erü tama nũxũ pecuaɣ i Tupanaãrũ ore i ũmatũxũ, rũ tama nũxũ pecuaɣ i nhuxãcü na naporaxũ ja Tupana. ²⁵—Rũ ngẽxguma juexũ wena maxẽgu, rũ taxúetãma tixãmãxgü rũ ɛrna tixãtegü. Erü dauxũcũãx i Tupanaãrũ orearü ngeruũgürũũ tá tixĩgü i ngẽxguma. ²⁶—Pema choxna peca i juexũãrũ dagũchiga. ĤNotürü tama ɛrna nawa pengúe i Tupanaãrũ ore ga Muĩsẽ ũmatũxũ ga naĩxãcü ga ĩjiauxratanũnechigaxũ ĩjaxuxũwa? Erü jema orewa rũ Muĩsẽxũ nhanagürü ga Tupana:

“Chama nixĩ i Abrãũãrũ Tupana, rũ Isaquiarü Tupana, rũ Jacúarü Tupana”,

nhanagürü. ²⁷—Rü ngêma orewa nüxü tacuax rü Tupana rü maxêxüärü Tupana nixĩ rü tama juexüärü nixĩ, erü napexewa rü taxúema taju. Rü ngêmaäcü i pema rü poraäcü ípetüe —nhanagürü.

Ngêma Tupanaärü mu i guxü i norü mugüarü jexera ixixü

(Mt 22.34-40)

²⁸Rü wüxi ga ngúexêeruü ga Muíséari mugüwa nguxêetaexü, rü nüxü naxĩnũ ga jema togü ga namücügü ga Ngechuchumaã na íjaporagatanücüxü. Rü nüma rü nüxü nicuaxächi ga meãma na nangãxüãxü. Rü jemacax Ngechuchucax nixü, rü nüxna naca, rü nhanagürü nüxü: —Pa Ngúexêeruüx, ¿ngêxürüüxü i Tupanaärü mu nixĩ i guxü i norü mugüarü jexera ixixü? —nhanagürü. ²⁹Rü Ngechuchu nanangãxü, rü nhanagürü: —Ngêma Tupanaärü mu i guxü i norü mugüarü jexera ixixü, rü nhaã nixĩ, nhanagürü:

“¡Iperüxĩnũe, Pa Iraéanecüãxgü! Rü nüma ja Cori ja tórü Tupana, rü jixicatama nixĩ ja tórü Cori.

³⁰¡Rü nüxü nangechaü ja Cori ja curü Tupana guxüne ja curü maxünemaã, rü guxü i cuãemaã, rü guxü i nagu curüxĩnũxümaã, rü guxü i curü poramaã!”

nhanagürü. ³¹—Rü ngêma norü taxre i Tupanaärü mu, rü nhanagürü:

“¡Rü nüxü nangechaü i cumücü na cugü cungechaüxürüü!”

nhanagürü. Rü nataxuma i to i Tupanaärü mu i ngêmagüarü jexera ixixü —nhanagürü. ³²Rü jexguma ga

jema ngúexêeruü ga mugüwa nguxêetaexü, rü nhanagürü Ngechuchuxü: —Marü name, Pa Ngúexêeruüx, erü aixcuma nixĩ i ngêma nüxü cuixuxü na wüxixicatama na jixü ja Tupana, rü nataxuma ja naĩ. ³³—Rü ngêma Tupanaxü na ingechaüxü guxüne ja tórü maxünemaã, rü guxü i nagu rüxĩnũxümaã, rü guxü i tórü poramaã, rü nüxü na ingechaüxü i tamücü i jigü na ingechaüxürüü, rü ngêma nixĩ i guxüma i naxünagü i Tupanacax naðaixü i tupaucaarü artaruwa ínagugüxüärü jexera ixixü —nhanagürü. ³⁴Rü jexguma Ngechuchu nüxü daxgu ga mexügu na naxĩnüäcüma na nangãxüãxü ga jema ngúexêeruü ga mugüwa nguxêetaexü, rü nhanagürü nüxü: —Marü tama taxü cuxü nataxu na cunajaxuxü ja Tupana na curü ãëxgacü jixüçax —nhanagürü. Rü jemawena rü marü taxuüma nügü naporaxêe na nüxna jacachigüxüçax.

¿Texé nane nixĩ ja Cristu?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵Rü jexguma tupauca ga taxünewa ínangúexêetaejane ga Ngechuchu, rü duüxügüna naca, rü nhanagürü: —¿Tüxcüü nixĩ i ngêma ngúexêeruügü i mugüwa nguxêetaegüxü i nhagüxü:

“Jima Cristu ja Tupana nüxü unetacü rü nuxcümaücü ga ãëxgacü ga Dawítaa nixĩ”, nhagüxü? ³⁶—¿Rü nhuxäcü i ngêmaäcü jadexagüxü? Jerü nümatama ga Dawí, rü jexguma Tupanaãe i Üünexü naãewa idexagu rü nhanagürü:

“Cori ja Tupana rü chorü Corixü nhanagürü: ‘¡Nuã chorü tügü necüwawa rüto

nhuxmatáta nüxü
 charüporamaë i curü uwanügü
 na cuga naxinüëxüçax!”
 nhanagürü ga jema orewa. ³⁷—;Notürü
 nhuxücürüwa i Dawítaa jiixü ja Cristu,
 ega nümatama ga Dawí, rü norü
 Corimaã naxuãgu? —nhanagürü. Rü
 jema muxüma ga duüxügü ga jema
 jexmagüxü, rü taãëäcüma
 Ngechuchuaxü inarüxinüë.

**Ngechuchu rü nüxü nixu na tama
 jameärü maxüãxgüxü ga jema
 ngüxëëruüügü ga Muíséarü
 mugüwa ngüxëëtaegüxü**
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸Ngechuchu rü norü ngüxëëtaewa rü
 nhanagürü: —;Pexuãëgü naxçax i ngëma
 ngüxëëruüügü i Muíséarü mugüwa
 ngüxëëtaegüxü! Erü nümagü rü norü me
 nixí i mexü i naxchirumaã na naxiãneãxü.
 Rü nanaxwaxegü na ñanemaüwa duüxügü
 meã nüxü na rümoxëgüxü. ³⁹—Rü
 ngutaqexepataügüwa rü norü me nixí i
 ãëxgacügümaxwexewa na natogüxü. Rü
 ònagü i taxüwa rü ngëma ònaärü
 joraxütawa ügüxü i nachicacax nadaugü.
⁴⁰—Notürü tüxna nanapuxü ja
 tümapatagü ja jixema jutegüxe. Rü
 nhuxmachi nanamaxëë i norü jumuxëgü
 na ngëmagu nügü jacüxgüxüçax rü
 duüxügü nagu rüxinüëxüçax na aixcuma
 mexügü na jixigüxü. Notürü nümagü tá
 nixí i jexeraäcü napocuexü —nhanagürü.

**Jutecü ga ngearü dïëruãxcü ga
 Tupanacax dïëru ngixü ixäcü**
(Lc 21.1-4)

⁴¹Wüxicana ga Ngechuchu rü tupauca
 ga taxüneärü dïëruchiüärü toxmaxtawata

narüto. Rü jëma inadawenü ga nhuxäcü
 duüxügü jexma ngixü na
 janaxücuchigüxü ga norü dïërugü. Rü
 muxüma ga duüxügü ga
 idïëruãxgüxüchixü rü jexma ngixü
 najarünucuchi ga muxüchicü ga norü
 dïëru. ⁴²Rü ngürü jëma ingu ga wüxi ga
 jutecü ga ngearü dïëruãxcü. Rü ngïma
 rü wüxi ga jema dïëruchiüügu ngixü
 ijarüxücuchi ga taxretachinü ga
 dïëruacü ga ñtanücü. ⁴³Rü jexguma ga
 Ngechuchu rü norü ngüxügüçax naca,
 rü nhanagürü nüxü: —Aixcuma pemaã
 nüxü chixu rü nhaã ngecü i jutecü i
 ngearü dïëruãxcü, rü guxü i ngëma togü
 i dïëruchiüügu dïëru ngixü
 ixücuchigüxüärü jexera ngixü ixã. ⁴⁴Erü
 guxüma i togü rü ngixü inaxägü i
 ngëma nüxü ñjaxügücü. Notürü ngïma
 ngixü natauxjane ngixü ixã i güxcüma i
 ngixü ngëxmaxcü i ngürü ònatanü
 —nhanagürü.

**Ngechuchu nanaxunagü na tupauca
 ga taxünegu tá na napogüexü**
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 ¹Rü jexguma tupauca ga
 taxünewa ñnaxüxügu ga
 Ngechuchu, rü wüxi ga norü ngüxügü rü
 nhanagürü nüxü: —Pa Ngüxëëruüx
 jdücax nhuxäcü nimexëchi ja daa tupauca
 ja itaxüne rü naxtapüxarü nutagü!
 —nhanagürü. ²Notürü Ngechuchu
 nanangãxü, rü nhanagürü: —Pema nüxü
 pedaugü ja guxünema ja jima tupauca ja
 taxüneärü ñpatagü. Notürü pemaã nüxü
 chixu rü aixcuma guxünema ja daa
 ñpatagü rü tá nagu napogüë. Rü norü
 nutagü rü taxucütáma nügüëtü naxüxüra,
 rü bai tá ja wüxi —nhanagürü.

**Cuaxruũgü i tá nüxũ idauxũ naxũpa
na nagúxũ i naãne**

(Mt 24.3-28; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³⁻⁴Rü jemawena rü Oriwéraneciuarü Ma xpúne ga tupauca ga taxũneãrũ toxmaxtawa jexmanewa naxĩ. Rü jéma narũto ga Ngechuchu. Rü Pedru rü Tiagu rü Juãũ rü Ádré rü naxũtawa naxĩ na noxrũwama nüxna nacagüexũçax. Rü nhanagürügü: —Tanaxwaxe i tomaã nüxũ cuixu na nhuxgu tá nangupetüxũ i ngẽma nüxũ cuixuxũ. ;Rü ãacü tá nixĩ i norü cuaxruũ i nawa nüxũ tacuáxũ na nangupetüchaũxũ i ngẽma?

—nhanagürügü. ⁵Rü jexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü nhanagürü nüxũ: —;Pexuãẽgü na taxúema pexũ womüxẽẽxũçax! ⁶—Erü muxũchixũ i duũxũgü tá ínangugü, rü chagu tá nügü nicuxgü, rü nhanagürügü tá:

“Chama nixĩ i Cristu”, nhanagürügü tá. Rü muxũchixũ i duũxũgüxũ tá nawomüxẽẽ. ⁷—Rü ngẽxguma nüxũ pexĩnüẽgu na nügü naãaixũ i nachiuãnegü i ngaicamagüxũ rü togü i nachiuãnegü i jaxũgugüxũ, ;rü tãuxũtãma ngẽmacax peãaixãchiãẽgü! Erü woetama ngẽmaãcü tá nangupetü. Notürü tãuxũtãma naãneãrũ güx nixĩ i ngẽma. ⁸—Erü wüxi i nachiuãne rü to i nachiuãnemaã tá nügü nadai. Rü wüxi ja ãẽxgacüarü churaragü rü to i ãẽxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rü muxũma i nachicawa rü tá naxĩãxãchiane. Rü tá taija nangux. Notürü güxũma i ngẽma rü norü ügümare nixĩ i ngẽma ngúxũ i tá ngupetüxũ. ⁹—;Rü meã pegüna pedaugü! Erü ãẽxgacügüpexewa tá pexũ

nagügü, rü ngutaquexepataũgügü tá pexũ niçuaixgü. Rü nachiuãnegüarü ãẽxgacügüpexewa tá pexũ nagügü naxçax na chorü duũxũgü na peixĩgüxũ. Notürü ngẽmaãcü tá pexũ natauxcha na ngẽma ãẽxgacügümaã nüxũ peixuxũ i chauchiga. ¹⁰—Notürü naxũpa na nagúxũ i naãne rü tanaxwaxe i Tupanaãrũ ore i maxẽxẽeruũ rü güxũ i nachiuãnema na naxunagüxũ.

¹¹—Notürü ngẽxguma ãẽxgacügüpexewa pexũ nagügü, ;rü tãuxũtãma pexoegaãẽgü naxçax na ãacümaã tá penangãxũũ! ;Rü namaã nüxũ peixu i ngẽma ore i ngẽxgumatama Tupana pexna ãxũ na nüxũ peixuxũçax! Erü tãuxũtãma pema nixĩ na peidexagüxũ, notürü Tupanaãẽ i Üünexũ tá nixĩ i pewa idexaxũ. ¹²—Rü nügüeneẽgüwa tãtama rü ãẽxgacügüxũtawa nügü ínajaxuaxũgü na ngẽmaãcü tüxũ naãaixũçax. Rü ngẽxgumarũ tá ta i papagü rü mamagü rü tá naxãcügüxũ ínajaxuaxũgü. Rü nümagü i naxãcügü rü tá nanatügümaã rü naẽgümaã nanuẽ, rü tá tüxũ ínajaxuaxũgü na ãẽxgacügü tüxũ naãaixũçax. ¹³—Rü güxũ i naãnema rü duũxũgü tá pechi naxaie naxçax na chorü duũxũgü peixĩgüxũ. Notürü jixema naẽtũwa meã Tupanaãxũ jaxõomãxẽ, rü jixema tá tixĩ ja aixcuma najaxúxe i maxũ i taguma güxũ. ¹⁴—Rü ngẽxguma nüxũ pedaxgu i ngẽma ãũãchixũ rü ãũcümãxũchixũ i chixexẽeruũ i ngextã tama íinaxwaxexũwa na nangẽxmaxũ, rü ngẽxguma ja jixema Judéanema ngẽxmagüxe, rü tanaxwaxe i maxxpúneãnema tabuxmü. Rü texé ja

jíxema nüxũ damatũxe, ꞑrũ name nixĩ i meã nagu tarũxĩnũ i ngẽma! ¹⁵—Rũ ngẽma ngunexũgu texẽ tũmapataaxtũwa ngẽxmagu, rũ tama name i tũmapatagu tajangaxi na tacũ i tũmaãrũ ngẽmaxũ tajajaxuxũcax. ¹⁶—Rũ texẽ ja tũmaãnewa ngẽxmaxẽ rũ tama name i tũmapatacax tataegu na tũmachirugũ tajajaxuxũcax. ¹⁷—Rũ ngẽma ngunexũgũgu, rũ wũxi i ngechaũ tá nixĩ i tũmacax ja jíxema ngexegũ ja ixãũcharaũgũxe rũ jíxema imaĩãcũgũxe. ¹⁸—ꞑRũ Tupanana naxcax peca i perũ jumuxẽwa na tama gãuane ixũjane pexũ na nangupetũxũcax i ngẽma chixexũ!
¹⁹—Erũ ngẽma ngunexũgũgu rũ poraãcũ tá nangẽxma i ngũxũ ga noxri Tupana naãne ixũgũgumama taguma jexmaxũ, rũ ngẽmawena rũ tagutãma nangẽxma. ²⁰—Rũ ngẽxguma Tupana tama nanoxrexẽegu i ngẽma ngunexũgũ, rũ taxũetãma tamaxũ. Notũrũ Tupana rũ marũ nananoxrexẽẽ i ngẽma ngunexũgũ erũ tũxũ nangechaũ ja jíxema noxrũxũ tũxũ jadexechixe. ²¹—Rũ ngẽxguma texẽ pexũ nhagũgu:

“Dũcax, daa nixĩ ja Cristu”, nhagũgu, rũ exna:

“Gua nixĩ ja Cristu”, nhagũgu, ꞑrũ tãũ i nüxũ pejaxõgũxũ! ²²—Erũ Cristugũneta rũ Tupanaãrũ orearũ uruũgũneta tá ínangugũ. Rũ tá nanaxũgũ i muxũma i cuaxruũgũ i taxũgũ. Rũ ngẽmaãcũ, ega nüxũ natauxchagu, rũ tá tũxũ nawomũxẽẽgũ woo ja jíxema duũxẽgũ ja Tupanatama tũxũ idexechixe. ²³—ꞑPexuãẽgũ! Erũ guxũma i ngẽma tá ngupetũxũ, rũ marũ naxũpa pemaã nüxũ chixu.

Nhuxãcũ tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ja Tupana Nane ja duũxũxũ ixĩcũ

(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

²⁴—Notũrũ marũ nangupetũgu i ngẽma ngũxũgũ, rũ ngẽma ngunexũgũgu rũ tá nixõ ja uãxcũ rũ tãũxũtãma inabaxi ja tawemacũ. ²⁵—Rũ woramacurĩgu rũ õhtagũ rũ tá narũji. Rũ guxũma i dauxũwa ngẽxmaxũ rũ tá naxĩãxãchitanũ rũ nachicana tá nixĩgãchitanũ. ²⁶—Rũ ngẽxguma i duũxũgũ rũ tá nüxũ nadaugũ ja Tupana Nane ja duũxũxũ ixĩcũ na caixanexũgu ínaxĩxũ i guxũma i norũ poramaã rũ norũ ngõonexũmaã. ²⁷—Rũ tá nanamu i norũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãx na tũxũ nanutaquexexũcax ja jíxema Tupana tũxũ idexechixe ja guxũwama ngẽxmagũxe nhuxmatãta naãne íjacuãxũwa nangu. ²⁸—ꞑIperũxĩnũẽ i nhaã nguxẽẽtae i ori i figuerachiga, rũ naxcax pengũe! Rũ ngẽxguma ngexwacaxũxũ i nachacũxacũgũ íjarũjixgu rũ naxũátũgu, rũ ngẽmawa nüxũ pecuãx na paxa tá taunecũ jíixũ. ²⁹—Rũ ngẽxgumarũũ ta, rũ ngẽxguma nüxũ pedãxgu na nangupetũxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rũ ngẽmawa tá nüxũ pecuãx na paxaxũchi tá ínanguxũ ja Tupana Nane ja duũxũxũ ixĩcũ. ³⁰—Rũ guxũma i ngẽma nhuxma pemaã nüxũ chixuxũ rũ aixcuma tá nangupetũ naxũpa na najuexũ i ngẽma duũxũgũ i ngẽxguma maxẽxũ. ³¹—Dauxũguxũ i naãne rũ nhama i naãne rũ tá inajarũxo. Notũrũ chorũ ore rũ tagutãma inajarũxo, rũ aixcuma tá ningu. ³²—Notũrũ ngẽma ngunexũ rũ ngora i

nagu tá nangupetüxü i ngêma pemaã nüxü chixuxü, rü Tanatü ja Tupanaxícata ma nüxü nacuxax i nhuxgu tá na nangupetüxü i ngêma, rü taxúema ja togue nüxü tacuxax. Rü woo i norü orearü ngeruügü i dauxücüãx rü tama nüxü nacuxaxgü, rü woo i chama na Nane chiixü rü tama nüxü chacuxax i nhuxgu tá na nangupetüxü i ngêma. ³³—Rü ngêmacax, jipedaue rü pexuãégü! Erü tama nüxü pecuxax i tacü rü ngora tá íchangu i chamax. ³⁴—Rü guxüma i ngêma pemaã nüxü chixuxü, rü nanangëxgumaraü ja wüxi ja jatü ja ixüächichaücü na to i nachüãnewa naxüxüçax rü norü duüxügüxü mucü na nüxna nadaugüxüçax ja nachüü. Rü wüxichigü i ngêma duüxügüna nanaxã i norü puracü, rü ngêma ñãxärü daruü rü nanamu na ngêma meã nüxna nadauxüçax. ³⁵⁻³⁶—¡Rü ngêmacax name nixí i pema rü ipedaue! Erü tama nüxü pecuxax i nhuxgu tá ínangu ja jima cori ja ípataarü jora, rü bexmana noxri nachütagu, rü exna ngãxücüügu, rü exna ota icaxgu, rü exna noxri jangóonegu. ¡Rü ngêmacax ipedaue na ngürüächi ínanguxgu tama ípepeejane pexü na íjanguéüxüçax! ³⁷—Rü ngêma ore i pemaã nüxü chixuxü, rü guxü i duüxügüçax nixí. ¡Rü ipedaueecha! —nhanagürü.

Ãëxgacügü naxçax nadaugü na nhuxãcu Ngechuchuxü jajauxgüxü
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Ju 11.45-53)

14 ¹Rü taxre ga ngunexü nataxu ga na nawa nanguxü ga Judéguäriü peta ga Üpetüchiga ga nagu nangõxgüãxü ga põü ga ngearü

puxëëruüãxü. Rü ga paigüariü ãëxgacügü rü ngüexëëruügü ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü naxçax nadaugü ga nhuxãcü bexma duüxügüechita Ngechuchuxü na jajauxgüxü rü na jamaxgüãxüçax. ²Jerü nümaxü rü nhanagürügü: —Taxucürüwama nhuxma petagu tajajauxgü, erü duüxügü rü tá tamaã nanuë —nhanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara
(Mt 26.6-13; Ju 12.1-8)

³Rü Ngechuchu rü Betániãwa naxü napatawa ga Chimáü ga rüchaxü necümaã naxugüãcü. Rü jexguma mechawa natojane, rü jéma ingu ga wüxi ga ngecü ga wüxiweü ga pumara ga paacaxüchixü ga tatanüxüchixü jéma ngecü. Rü ijapojenagu ga jema pumarachixü ga nuta ga mexëchicünaxçax, rü Ngechuchuerugu inaba. ⁴Notürü nhuxre ga jema jéma jexmagüxü rü nanuë naxçax ga jema naxüxü ga jema ngecü, rü nügümaã nhanagürügü: —¿Tüxcüü ngëxma inaxaijaxü i ngêma pumara? ⁵—Rü narümemã chi nixí i 300 tachinü i dïërugü namaã itaxe, rü nhuxmachi ngêma dïërumã nüxü irüngüxëë i ngêma duüxügü i ngearü dïëruãxgüxü —nhanagürügü. Rü jemaãcü ngíchiga nidexagü ga jema nge. ⁶Notürü ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —¡Ngexrüma! ¿Tüxcüü ngíxü pechixewe? Erü ngêma chamaã naxüxü, rü wüxi i mexü nixí. ⁷—Rü ngêma ngearü dïëruãxgüxü rü guxügütáma petanüwa nangëxmagü, rü ngêmaãcü pexü natauxcha na nüxü

perüngüxêxü i ngêxguma
penaxwaxegu. Notürü i chama rü
täüxütama guxügu petanüwa
changêxma. ⁸—Rü nhaã nge rü inaxü i
guxüma i ngêma ngixü tauxchaxü, rü
ngêmacax joxni choxü ipumaraxüne
naxüpa na ichatáxü. ⁹—Rü aixcuma
pemaã nüxü chixu rü guxü i naãnewa i
ngextá duüxügü nüxü íixugügüxüwa i
ore i maxêxêeruü, rü nhaã ngecü
chamaã üxü rü tá ta nüxü nixugügü. Rü
ngêmaãcü tá ngixna nacuxächie i
duüxügü —nhanagürü ga Ngechuchu.

**Juda rü âêxgacügümaã nanamexêe
na nhuxäcü tá na Ngechuchuxü
jajauxgüxüçax
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)**

¹⁰Rü Juda Icaríoti ga wüxi ga jema 12
ga ngúexütanüxü ixixü, rü Judéugüarü
paigüarü âêxgacügütanüwa naxü na
namaã jamexêeäxüçax na nhuxäcü tá na
Ngechuchuxü jajauxgüxüçax. ¹¹Rü
jexguma jemaxü naxínüëgu, rü nümagü
ga jema âêxgacügü rü nataãëgü. Rü
dîëru Judana ngixü naxuaxügü. Rü
jexgumama inanaxügü ga Juda ga
naxçax na nadauxü ga nhuxäcü nüxü na
natauxchaxêëgüäxü na duüxügüechita
Ngechuchuxü jajauxgüxüçax.

**Ûpetüchigaarü önawa
nachibü ga Cori
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Ju 13.21-30;
1 Co 11.23-26)**

¹²Rü nawa nangu ga ngunexü ga nagu
inaxügüxü ga jema peta ga pöü ga
ngearü puxêëruüáxü nagu nangöxgüxü.
Rü jema nixí ga ngunexü ga nagu
carneruxacü naxçax jamaxgüxü ga

Ûpetüchigaarü peta. Rü jexguma ga
norü ngúexügü rü Ngechuchuna
nacagüe, rü nhanagürügü: —¿Ngextá
cunaxwaxe na tanamexêëxü i öna i
Ûpetüchigaarü petagu ingóxü?
—nhanagürügü. ¹³Rü jexguma ga nüma
rü nanamu ga taxre ga norü ngúexügü,
rü nhanagürü nüxü: —¡Ëcü, jéa íãnewa
pexí! Rü ngêxma tá nüxü pejangau i
wüxi i jatü i wüxi ja tüxü ja dexámaã
ããcuxe ngêxma tüxü ingexü. ¡Rü nawe
perüxí! ¹⁴—¡Rü jima ípata ja nagu
jaxücune i ngêma jatü, rü jima íärü
joramaã nüxü peixu, rü nhapegügü
nüxü:

“Torü ngúexêëruü nüxü nacuáxchaü na
ngêxü jíixü i ngêma ucapu i norü
ngúexügümaã tá nawa nachibüxü i
Ûpetüchigaarü önagu”, nhapegügü nüxü!
¹⁵—Rü nüma tá pexü nüxü nadauxêe i
wüxi i ucapu i taxü i marü meã mexêëxü i
norü dauxüchiüwa ngêxmaxü. ¡Rü ngêma
penamexêëx i tóru öna i Ûpetüchigacax
ixixü! —nhanagürü nüxü. ¹⁶Rü inaxíächi
ga jema taxre ga ngúexügü, rü íãnewa
naxí. Rü jexma nüxü inajangaugü ga
guxüma jema Ngechuchu namaã nüxü
ixuxürüü. Rü jéma nanamexêe ga öna ga
Ûpetüchigacax ixixü. ¹⁷Rü jexguma marü
nachütachauügu, rü ínangu ga Ngechuchu
namaã ga jema 12 ga norü ngúexügü.
¹⁸Rü jexguma mechawa ínachibüejane, rü
Ngechuchu rü nhanagürü nüxü:
—Aixcuma pemaã nüxü chixu rü wüxie ja
petanüwa i nhuxma chamaã nuã chibüxe
tá tixí ja bexma choxü íjaxuaxüxê
—nhanagürü. ¹⁹Rü jexguma ga nümagü
ga norü ngúexügü rü poraäcü
nangechaügü. Rü inanaxügüe ga na
wüxichigü nüxna icachigüxü, rü

nhanagürügü: —Pa Corix, çchama tá chiixũ i cuxũ íchajaxuaxũxũ?
—nhanagürügü. ²⁰Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü nüxũ: —Wüxi i pema i 12 tanüwa i daatama poratuwa norü põu iwaixêxũ, rü ngêma tá nixĩ i choxũ íjaxuaxũxũ. ²¹—Rü chama i Tupana Nane na duũxũxũ chiixũ, rü tá chaju ngêma Tupanaãrũ ore i ümatüxũ nüxũ ixuxũrüü. Notürü wüxi i ngechaũxũchi nixĩ naxçax i ngêma jatü i choxũ íjaxuaxũxũ. Rü narümemaê chi nixĩ ga noxtacüma tau chima na nabuxũ —nhanagürü. ²²Rü jexguma ínachibüejane, rü Ngechuchu nanajaxu ga põu. Rü Tupanana moxê naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexũgũxũ najanu. Rü nhanagürü nüxũ: —¡Penajax i nhaã põu! Rü ngêma rü chaxunechiga nixĩ —nhanagürü. ²³Rü jemawena nanajaxu ga wüxi ga copu ga wĩumaã äãcuxũ. Rü jexgumarüü ta Tupanana moxê naxçax naxãxira, rü nhüxmachi norü ngúexũgũna nanaxã. Rü guxũma nawa naxaxegü. ²⁴Rü nhanagürü nüxũ: —Daa wĩu ja chaugü i muxũma i duũxũgüçax ibacüchiga nixĩ. Rü jimawa Tupana meãma nanangoxêê na aixcuma jiixũ i norü uneta. ²⁵—Rü aixcuma pemaã nüxũ chixu rü täuxũtãma wena chajaxaxü ja daa wĩu nhüxmatãta Tupana äêxgacü íixixũwa wĩu ja ngexwacaxücü chajaxaxü —nhanagürü.

**Ngechuchu nüxũ nixu na
Pedru rü tá nügü íjacüxũ na
norü ngúexũ jiixũ**

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34;

Ju 13.36-38)

²⁶Rü nhüxmachi nawijaegü nhuxre ga Tupanaãrũ wijaegu. Rü jemawena rü

Oriwéranecüaru Mäxpünewa naxĩ. ²⁷Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —Guxãma i pema rü tá choxũ ípetaxgü. Erü ngêmaacü nüxũ nixu i Tupanaãrũ ore i ümatüxũ i nhaxũ:

“Tá chajamaç ja carneruarü daruũ,
rü tá nanaxüanemare i
carnerugü”,

nhaxũ. ²⁸—Notürü ngêxguma marü juwa ícharüdaxguwena, rü chaxira tá pexüpa Gariréaanewa chaxü —nhanagürü. ²⁹Rü jexguma ga Pedru rü nhanagürü nüxũ: —Woo guxũma i togü cuxũ ítaxgu, rü chama rü täuxũtãma cuxũ íchataç —nhanagürü. ³⁰Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü nüxũ: —Aixcuma cumaã nüxũ chixu rü nhamatama i chütaxũgu rü naxüpa na taxrexpüçxüna jaçaxũ i ota, rü tamaëxpüçxüna tá cugü icuicüx na chorü duũxũ cuiixũ —nhanagürü.

³¹Notürü nüma ga Pedru rü nhanagürüama: —Woo wüxigu cumaã chajaxgu, rü täuxũtãma chaugü ichicüx na curü duũxũ chiixũ —nhanagürü. Rü guxũma ga togü ga norü ngúexũgü rü ta jema nhanagürügü.

**Ngechuchu rü Jechemaníwa
najajumuxê**

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³²Rü jemawena rü Ngechuchu rü norü ngúexũgü rü nawa naxĩ ga wüxi ga nachica ga Jechemanígu äégaçũ. Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —¡Nuã perütogü joxni paxa jéa chajajumuxê! —nhanagürü. ³³Rü nhüxmachi ínajagagü ga Pedru, rü Tiagu, rü Juãũ. Rü naxçax inaxügü ga na poraãcü nangechaũxũ rü naxixãchiãxũ. ³⁴Rü

jexguma rü nhanagürü nüxũ: —Poraãcü changechaũ, rü nagu charüxinü na ngêmamaã tá chajuxũ. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü ipedaue! —nhanagürü. ³⁵Rü jexguma ga Ngechuchu rü jáexüra naxü. Rü nhaxtüanegu nanangücuchi. Rü Tupanana naxcax naca na nawa ínganguxichixũcax ga jema ngúxũ ga jexguma chi Tupanaãrü ngúchaũ jixĩgu. ³⁶Rü norü jumuxêwa rü nhanagürü: —Pa Chaunatix, cuxcax rü guxũma natauxcha. ¡Rü nüxna choxũ ínganguxichixê i nhaã ngúxũ i tá choxũ üpetüxũ! Notürü chanaxwaxe i cunaxü i cuxrütama ngúchaũ rü tama i choxrü —nhanagürü. ³⁷Rü nhuxmachi nataegu ga norü ngúexũgü íjexmagüxüwa. Rü nüxũ inajangau ga na ínapeexũ. Rü nhanagürü Pedruxũ: — Pa Chimáüx, ¿ícupe? ¿Tama exna namaã cupora na icudauxũ, rü bai i wüxi i ngora? ³⁸—¡Rü ipedaue, rü Tupanana naxcax peça na pexũ nangüxêexũcax na tama choxũ ípetáxũcax i ngêxguma tacü rü guxchaxü pexũ üpetügu! Erü aixcuma peãêwa rü ípememare, notürü pexene nixĩ i ngêma turaxũ —nhanagürü. ³⁹Rü wenaxãrü ínixü, rü noxrirüütama najajumuxê. ⁴⁰Rü jexguma wenaxãrü norü ngúexũgücax nataegugu, rü nüxũ inajangau ga na wenaxãrü ínapeexũ, jerü poraãcü najaxtaexũchi. Rü jemacax ga nümagü rü tama nüxũ nacuxgü ga na tacümaã tá nangãxüguãxũ. ⁴¹Rü norü tamaexpüxcüna wenaxãrü norü ngúexũgücax nataegu, rü nhanagürü nüxũ: —¿Nhuxma rü ta exna ípepeeama rü iperüngüêãma? ¡Rü marütama! Erü chama i Tupana Nane na duüxüxũ

chiixũ rü marü nawa nangu i ngora na choxũ na jajauxgüxũ rü nüxna na choxũ namugüxũcax i duüxügü i chixexũ i pecaduãxgüxũ. ⁴²—¡Rü ipechigü, rü ngíã ítixĩ! Erü marü nhamama nixĩ i ngêma choxũ íjauaxüxũ —nhanagürü.

Ngechuchuxũ nijauxgü

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Ju 18.2-11)

⁴³Rü jexguma íjadexajane ga Ngechuchu, rü íngangu ga Juda ga norü ngúexũchirex ixixũ. Rü nawe narüxĩ ga muxũma ga duüxügü ga taramaã rü naímaã íxãxnexũ. Rü jema nixĩ ga duüxügü ga jema namugüxũ ga paigüarü ãëxgacügü rü ngúexêeruügu ga mugüwa nguxêëtaegüxũ rü togü ga ãëxgacügü ga jaguãxgü. ⁴⁴Rü Juda ga ínaxuaxüxũ rü marü jema duüxügümaã nanamexêë, rü nhanagürü:

“Ngêma nüxũ chawãxixũ nixĩ i Ngechuchu. Rü ngêma tá nixĩ i pejauxgüxũ rü meã pejanáíacüma pejagagüxũ” —nhanagürü. ⁴⁵Rü jemaãcü Ngechuchucax nixü, rü nhanagürü nüxũ: —Pa Ngúexêeruüx —nhanagürü. Rü nhuxmachi nanawãxĩ. ⁴⁶Rü jexgumatama Ngechuchuxũ nijauxgü. ⁴⁷Notürü wüxi ga Ngechuchutanüxũ nanawexechi ga norü tara, rü jemamaã paigüarü ãëxgacüarü duüxüxũ ínadaechinü. ⁴⁸Rü jexguma ga Ngechuchu rü jema duüxügüna naca, rü nhanagürü nüxũ: —¿Tüxcüü taragü rü naíxmenaxãgümaã chauxcax nuã pexĩ na choxũ pejarüjauxgüxũcax nhama wüxi i ngítaxáxü chiixürüü? ⁴⁹—Rü guxũ ga ngunexügu rü petanüwa chajexma ga jexguma tupauca ga taxünewa changuxêëtaegu, rü taguma

choxũ pejauxgũ. Notürü nhaã nhuxma ngupetũxũ, rü nangupetü na janguxũcax i Tupanaãrũ ore i ìmatũxũ —nhanagürü. ⁵⁰Rü jexguma ga guxũma ga norü ngúexũgü rü nüxna nibuxmü. Rü nüxĩcatama jéma nanataxgü ga Ngechuchu. ⁵¹Notürü wüxi ga ngextjũxücü ga düxruũmaãxĩca nügü nuquecü nawe nixũchigü. Rü jema duũxũgü rü najajauxgü. ⁵²Notürü nüma rü nüxũ ningex ga jema düxruũ, rü jemaãcü ngexchiruãcüma ninha.

**Ãëxgacügütanüpexewa
Ngechuchuxũ nagagü**

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71;

Ju 18.12-14, 19-24)

⁵³Rü jexguma ga jema duũxũgü rü paigüarü ãëxgacüpexewa nanagagü ga Ngechuchu. Rü jéma nangutaquexegü ga guxũma ga togü ga paigü ga ãëxgacügü ixĩgũxũ, rü ngúexẽeruũgü ga mugüwa ngxũxẽtaegũxũ, rü jema togü ga ãëxgacügü ga jaguãxgü. ⁵⁴Notürü ga Pedru rü jaxũgu nawe nixãchigü nhuxmata guma paigüarü ãëxgacüpataaxtũwa nangu. Rü purichĩagü ga tupauca ga taxũneãrũ daruũgümaã jéma ìãxtũwa narũto. Rü nügü jéma nanaĩxũ üxũxũtawã. ⁵⁵Rü jema paigüarü ãëxgacügü rü guxũma ga jema togü ga ãëxgacügü ga itaxũ rü naxcax nadaugü ga nhuxãcü Ngechuchuxũ na ínaxuaxũgũxũ rü na jamãxgüãxũcax. Notürü taxucürũwa nüxũ inajangaugü ga ãcücũcax tá na jamãxgüãxũ. ⁵⁶Jerü woo muxũma ga duũxũgü rü nüxũ nixugüe ga doramare ga nachiga, notürü nügütanüwatama rü tama nawüxigu ga norü ore. ⁵⁷⁻⁵⁸Rü

nhuxre ga togü inachigü rü nüxũ nixugüe ga doramare ga Ngechuchuchiga. Rü nhanagürügü: —Toma nüxũ taxĩnüë ga na nhaxũ:

“Tá chanangutaxũxẽë ja daa tupauca ja taxũne ja duũxũgü üxũne. Rü tamaëxpũx i ngunexũgu tá chanaxü ja náĩ ja tama duũxũgü üxũne”, nhaxũ —nhanagürügü. ⁵⁹Notürü woo jema oremaã, rü tama nawüxiguéga ga norü ore. ⁶⁰Rü jexguma ga guma paigüarü ãëxgacü rü guxũpexewa inachi. Rü Ngechuchuna naca, rü nhanagürü: —¿Exna taxuxũmaãma cunangãxũ i nhuxmax? ¿Rü ãcücü nixĩ i ngẽma nüxũ jaxugũxũ i cuchiga? —nhanagürü.

⁶¹Notürü ga Ngechuchu rü nangeaxmare, rü taxuxũmaãma nanangãxũ. Rü jemacax ga nüma ga paigüarü ãëxgacü rü wenaxãrũ nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Rü cuma cuiĩxũ ja Cristu ja Tupana ja mecü Nane? —nhanagürü. ⁶²Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —Ngũ. Ngẽma nüxũ cuiuxũ chixĩ. Rü tá choxũ pedaugü i ngëxguma Tupana ja poracüarü tügünecüwawa charũtoxgu rü ngëxguma caixanexũgu wenaxãrũ núma chaxũxgu —nhanagürü. ⁶³Rü jexguma ga guma paigüarü ãëxgacü rü norü numaã nügũchirugu nagaugü. Rü nhanagürü: —¿Tũxcũũ marü tanaxwãxe i to i duũxũ i nüxũ ixugũxũ i nachiga? ⁶⁴—Rü pematama marü nüxũ pexĩnüë na nhuxãcü Tupanamaã naguxchigaxũ. ¿Rü nhuxü nhapegũxũ i nhuxmax? —nhanagürü. Rü guxũma wüxigu narũxĩnüë rü: —Aixcuma nixĩ na chixexũ naxũxũ rü namexũ na najuxũ —nhanagürügü. ⁶⁵Rü nhuxre ga

nümagü rü inanaxügüe ga nüxna na naçuaixgüexũ. Rü nanatüxetügü rü nhuxmachi nüxũ nidagügü nhaxũmaã: —¡Nüxũ nacuax na texé cuxũ idagüxũ! —nhanagürügü. Rü jema tupauca ga taxũneärü daruügü ga purichíagü rü nanapechametügü.

**Pedru inajacux na
Ngechuchuxũ nacuáxũ**
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62;
Ju 18.15-18, 25-29)

⁶⁶Rü joxni ga Pedru rü nhaxtüwa ãëxgacüpataaxtüwa najexma. Rü jexgumajane jéma ingu ga wüxi ga pacü ga guma ãëxgacüarü duüxũ ixícü. ⁶⁷Rü jexguma Pedruxũ nadaçxu ga jéma üxüxütawa nügü na nanaixüxũ, rü meã nüxũ idawenü, rü ngígürügü nüxũ: —Cuma rü ta namücü cuixĩ i ngëma Ngechuchu i Nacharétucũãx —ngígürügü. ⁶⁸Notürü ga Pedru rü nügü inicux na Ngechucharü duüxũ jixũ, rü nhanagürü: —Chama rü tama nüxũ chacuax ja jima. Rü tama nüxũ chacuax i tacüchiga nixĩ i ngëma nüxũ cuixuxũ —nhanagürü. Rü jexguma ga nüma rü ípataaxtüarü düxétüwa naxü. Rü jexgumatama nica ga ota. ⁶⁹Notürü ga jema pacü rü wenaxärü Pedruxũ idau, rü inaxügü ga jema togümaã nüxũ na jaxuxũ, rü ngígürügü: —Nhaã rü wüxi i natanüxũ nixĩ —ngígürügü. ⁷⁰Notürü nüma ga Pedru rü wena nügü inicux. Rü jixcamaxüra rü jema duüxügü ga jéma jexmagüxũ rü wenaxärü nhanagürügü nüxũ: —Aixcuma nixĩ na cuma rü ta ngëma Ngechuchutanüxũ na cuiixũ, erü wüxi i Gariréaanecũãx cuixĩ —nhanagürügü.

⁷¹Rü jexguma ga Pedru rü poraäcü nügü inicux, rü nhanagürü nüxũ: —Rü aixcuma tama nüxũ chacuax i ngëma jatü i nachiga peidexagüxũ. Rü ngëxguma doraxũ chixuxgu rü ¡cü Tupana choxũ pocux! —nhanagürü. ⁷²Rü jexgumatama norü taxreëxpüxcüna nica ga ota. Rü jexguma ga Pedru rü nüxna nacuaxãchi ga jema ore ga üpaacü Ngechuchu namaã nüxũ ixuxũ ga nhaxũ:

“Rü naxüpa na taxreëxpüxcüna ota icaxũ, rü cuma rü tá tamaëxpüxcüna cugü cuicux na chorü duüxũ cuiixũ”, nhaxũ. Rü jexguma ga Pedru rü poraäcüxüchima naxaxu.

**Piratupexewa najexma
ga Ngechuchu**
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5;
Ju 18.28-38)

15 ¹Rü jexguma jangunegu, rü nangutaquexegü ga ãëxgacügü ga taxügü ga paigüarü ãëxgacügü rü ãëxgacügü ga jaguãxgü rü ngüxëëruügü ga mugüwa ngüxëëtaegüxũ rü guxüma ga togü ga jema ãëxgacügütanüwa ügüxũ. Rü Ngechuchuxũ janãixgüchacüüäcüma ãëxgacü ga Piratuxütawa nanagagü. ²Rü nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü nhanagürü: —¿Cuma cuiixũ i Judéugüarü ãëxgacü ja tacü? —nhanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagürü: —Ngü, jima nüxũ cuixucü chixĩ —nhanagürü. ³⁻⁴Notürü jema paigüarü ãëxgacügü rü poraäcü ínanaxuaxügüama, rü jemacax ga Piratu rü wenaxärü Ngechuchuna naca, rü nhanagürü: —¿Exna

taxuxĩmaãma cunangãxũ? ;Dũcax i nhuxre i cuchiga i nũxũ jaxugẽxũ! —nhanagũrũ. ⁵Notũrũ ga Ngechuchu rũ taxuxĩmaãma nanangãxũ. Rũ jemacax ga Piratu rũ poraãcũ nabaixãchiãẽ.

**Piratu rũ Ngechuchumaã
nanaxuegu na najuxũcax**

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25;

Ju 18.38-19.16)

⁶Rũ gucũ ga taunecũgu ga jexguma jema Ũpetichigaarũ petawa nanguxgu rũ Piratu ínananguxuchixẽxũ ga wũxi ga pocuxũ ga duũxũgũ naxcax ícagũxũ, jerũ jema nixĩ ga nacũma. ⁷Rũ wũxi ga jatũ ga Barabágu aẽgaxũ, rũ pocupataũgu napocu wũxigu namaã ga togũ ga natanũxũ ga máẽtagũxũ ga jexguma aẽxgacũxũ ínataxũchigũchaũgu. ⁸Rũ jema duũxũgũ rũ jéma Piratuxũtawa nangugũ. Rũ inanaxũgũe ga Piratuna na nacagũexũ na naxcax jangẽaxũcax ga wũxi ga pocuxũ aixrũgumarũũ. ⁹Rũ Piratu nanangãxũ, rũ nhanagũrũ: —;Penaxwaxexũ na pexcax chajangẽxũ ja jima Ngechuchu ja duũxũgũ Judẽguãrũ aẽxgacũmaã naxugũãcũ? —nhanagũrũ. ¹⁰Rũ jema nhanagũrũ ga Piratu jerũ nũxũ nacuxax ga na jema paigũarũ aẽxgacũgũ rũ na jaxauxãchixũcax jĩixũ ga Ngechuchu nũxna jamugũãxũ. ¹¹Notũrũ ga jema paigũarũ aẽxgacũgũ rũ duũxũgũxũ namugũ ga na tagaãcũ naxcax ínacagũxũ ga na Barabãxũ jangẽxũcax. ¹²Rũ jexguma ga Piratu rũ nũxna naca, rũ nhanagũrũ: —;Rũ tacũ nixĩ i penaxwaxexũ na chanaxũxũ namaã ja jima Judẽguãrũ Aẽxgacũgu pexũẽgacũ? —nhanagũrũ. ¹³Rũ nũmagũ ga duũxũgũ rũ tagaãcũ nanangãxũgũ, rũ nhanagũrũgũ:

—;Curuchawa japota! —nhanagũrũgũ. ¹⁴Rũ jexguma ga Piratu rũ nhanagũrũ nũxũ: —;Notũrũ tacũ rũ chixexũ naxũ? —nhanagũrũ. Nottũrũ ga nũmagũ rũ wenaxãrũ tagaãcũ nhanagũrũgũ: —;Curuchawa japota! —nhanagũrũgũ. ¹⁵Rũ jexguma ga Piratu rũ Barabãxũ ínanguxuchixẽẽ, jerũ duũxũgũxũ nataãẽxẽẽchaũ. Rũ jexguma churaragũxũ Ngechuchuxũ nacuaixẽẽguwena ga Piratu, rũ nhũxmachi nũxna nanamu na curuchawa janapotagũãxũcax. ¹⁶Rũ jexguma ga nũmagũ ga churaragũ rũ aẽxgacũpataxtũwa nanagagũ. Rũ jéma nanangutaquexexẽẽ ga guxũma ga namũcũgũ ga churaragũ. ¹⁷Rũ nhũxmachi ga jema churaragũ rũ wũxi ga máxũ ga daucharaxũ ga naxchirugu najacuxẽẽgũ. Rũ naẽruwa najangaxcuchigũ ga wũxi ga ngaxcueruũ ga chuchuxũwa naxũgũxũ. ¹⁸Rũ jemawena inanaxũgũe na tagaãcũ nhagũxũ: —;Namaxũ ja Judẽguãrũ aẽxgacũ! —nhagũxũ. ¹⁹Rũ wũxi ga naĩxmenaxãmaã naẽruwa nanaçuaixcagũ, rũ nũxna nacuaixgũe. Rũ napexegu nacaxãpũxũgũ rũ nũxũ nicuaxũũgũneta. ²⁰Rũ jexguma jemaãcũ nagu jadauxcũraxũgũguwena, rũ ínacacuxuchigũ ga jema naxchiru ga daucharaxũ. Rũ wenaxãrũ naxchirugutama najacuxẽẽgũ. Rũ nhũxmachi ínanagaxũchigũ na curuchawa janapotagũãxũcax.

Ngechuchuxũ curuchawa nipotagũ

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43;

Ju 19.17-27)

²¹Rũ jéma naxũpetũ ga wũxi ga jatũ ga Chireneçũãx ga Chimãũgu aẽgacũ ga Arejãdre rũ Rufu nanatũ íxĩcũ ga

nañewa ne ùcü. Rù jexguma jéma naxüpetügu rù jema churaragü rù guma jatüxü ngixü iningexëëgü ga Ngechucharü curucha. ²²Rù Ngechuchuxü nawa nagagü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu äé-gaxü. Rù jema naéga rü: Duüxëeruchinaxächitaü, nhaxüchiga nixí. ²³Rù nüxna nanaxägü ga wü ga miramaä äéücü. Notürü nüma ga Ngechuchu rù tama najaxaxü. ²⁴Rù jemawena curuchawa najapotagü. Rù nümagü ga churaragü rù wüxi ga díeru ngixü nanhanagügü na jemawa nüxü nacuxgüxüçax na nhuxäcü tá nügümaä jatojeäxüçax ga Ngechuchuchiru, rù tacü tá na jangexü ga wüxichigü. ²⁵Rù meäma 9 arü ngoragu ga paxmama nixí ga curuchawa japotagüaxü. ²⁶Rù jéma najapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga äé-gatachinüxü ga nüxü ixixü ga tacüçax curuchawa na japotagüaxü. Rù jema naéga ga mürapewagu üxü, rù nhanagürü: “Judéugüarü Äëxgacü”, nhanagürü. ²⁷Rù naxrüü curuchawa najapotagü ga taxre ga máetagüxü rù wüxi ga norü tügüneçüwawa rù to ga norü toxwecüwawa. ²⁸Rù jemaäcü ningü ga Tupanaärü ore ga ümatüxü ga nhaxü:

“Ngëma chixexü ügüxütanüwaama natax”, nhaxü. ²⁹⁻³⁰Rù jema duüxügü ga jéma chopetüxü, rù Ngechuchumaä naguxchigagü, rù nanexäerugüäcüma nhanagürügü: —¡Düçax! Cuma cunangutaüxëééga ja tupauca ja taxüne, rù tamaëxpüx i ngunexügu wenaxärü ícunadaxëééga. ¡Ëcü! ¡Cugütama namaxëé i nhuxmax, rù íruxí i curuchawa! —nhanagürügü. ³¹Rü

jexgumarüü ta Ngechuchuxü nacugüecüraxü ga paigüarü äëxgacügü, rù ngüexëeruügü ga ore ga mugüwa nguxëëtaegüxü. Rù nhanagürügü: —Nüma rù togüxü namaxëxëé, notürü taxucürüwama nügütama namaxëé. ³²—¡Nhuxma rù ínaxíx i curuchawa i ngëma Cristu i Iraéanecüäxärü Äëxgacü na nüxü idaugüxüçax rù nüxü jaxögüxüçax! —nhanagürügü. Rù woo ga jema máetagüxü ga naxrüü curuchawa ipotagüxü, rù namaä naguxchigagü.

Naju ga Ngechuchu

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49;

Ju 19.28-30)

³³Rü jexguma tocuchiwa nanguxgu, rù guxü ga nañewa naxëäne nhuxmata jáuanecü tamaëxpüxarü ngorawa nangu. ³⁴Rü jematama ngoragu rù tagaäcü aita naxü ga Ngechuchu, rù nhanagürü: —Eríx, Eríx, çdamá zabátani? —nhanagürü. Rù ngëma rü nhaxüchiga nixí: “Pa Chorü Tupanax, Pa Chorü Tupanax çtüxcüü choxü nuä cutax?” nhaxüchiga nixí. ³⁵Rü nümaxü ga duüxügü ga jéma jexmagüxü, rù nüxü naxínüé rù nhanagürügü: —¡Düçax, nüxü pexínüé! Nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü urüü ga Eríçax naca —nhanagürügü. ³⁶Rü jexguma rù wüxi ga jema duüxügü ga jéma jexmagüxü, rù inanhaächü rù wüxi ga tüaxmü niwaixëé namaä ga wü ga marü ngüchixüchicü. Rù wüxi ga dexnewa najanaíx, rù nhuxmachi Ngechuchuxgu nanawex na nüxü natuxuxüçax. Rù jema togüxü nhanagürügü: —¡Jíxrüma! ¡Ngíxã rü

itarüdaunü ngxoxita Ería nuã ã na curuchawa ínaxĩxẽẽãxũçax! —nhanagürügü. ³⁷Notürü nüma ga Ngechuchu rü tagaäcü aita naxü, rü nhüxmachi naju. ³⁸Rü jexguma ga tupauca ga taxünearü tüjemachiãxü rü taxregu narügaute. Rü dauxüwa inaxügü ga na nagautexü rü nhüxmata nhaxtüwa nangu. ³⁹Rü guma churaragüarü ãëxgacü ga Romacũãx ga Ngechuchupexewa jexmacü, rü jexguma nüxü nadaxgu ga na najuxü, rü nhanagürü: —Aixcuma nixĩ ja daa jatü i Tupana Nane na jĩxü —nhanagürü. ⁴⁰Rü ijexmagü ta ga nhuxre ga ngecügü ga jéma jaxüwa nüxü rüdaunücü. Rü jematanüwa ijexmagü ga María ga Magadacũãx, rü Charumé, rü María ga Juche rü Tiagu ga rübumaëcü naë. ⁴¹Rü jema ngecügü ijixĩ ga Ngechuchuxü íxümücücü rü nüxü rüngüxẽëgücü ga jexguma Gariréanewa najexmagu. Rü jexgumarüü ta jéma ijexmagü ga mucüma ga naigü ga ngecügü ga Ngechuchuwe rüxcü ga jexguma Jerucharéüwa naxüxgu.

Ngechuchu rü naxmaxügu najanaxüchigü
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56;
Ju 19.38-42)

⁴²⁻⁴³Rü jexguma marü nachütachaügu ga jema ngunexü ga Judéugü nagu nügü imexëëgüxü naxçax ga ngüxchigaarü ngunexü, rü noxtacüma Piratuxütawa naxü ga Juche ga Arimatéacũãx. Rü nüma ga guma Juche rü Judéugüarü ãëxgacügü ga tacütanüwa naxü, rü wüxi ga ãëxgacü ga poraäcü nüxü nangechaügücü nixĩ. Rü nüma rü ta

ínananguxëë na Tupana norü ãëxgacü jĩxüçax. Rü Piratuxütawa naxçax ínajaca ga Ngechuchuxü. ⁴⁴Rü nabaxãchiãë ga Piratu ga marü na najuxü. Rü jemacax norü churaragüarü ãëxgacüçax nangema na nüxna naçaxüçax na nhuxgumama jĩxü ga marü na najuxü. ⁴⁵Rü jexguma norü churaragüarü ãëxgacü namaã nüxü íxuxgu ga marü na najuxü, rü nüma ga Piratu rü Juchena nanaxã ga naxüne. ⁴⁶Rü jexguma ga Juche rü naxçax nataxe ga wüxi ga naxchápenüü ga mexëchixü. Rü curuchawa nanajaxu ga Ngechuchuxü, rü jema naxchápenüümaã nananuque. Rü wüxi ga maxpüne ga nutanaxçaxgu üpaacü jacaxmaügüxü ga naxmaxügu najanaxüchü. Rü nhüxmachi wüxi ga nuta ga tacümaã nanangüxtaü. ⁴⁷Rü María ga Magadacũãx rü María ga Juche naë rü nüxü írüdaunü ga ngexta na janaxüchigüãxü.

Wenaxärü namaxü ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Ju 20.1-10)

16 ¹Rü chawüruarü ngunexüguwena, rü María ga Magadacũãx, rü Charumé, rü María ga Tiagu naë naxçax itaxegü ga pumara na namaã nachaãxüçax ga Ngechuchuxü. ²Rü paçmamaxüchi ga noxri üaxcü íjarügoxgu ga jüxüarü ngunexügu, rü jema ngecügü rü íjadaugü ga jema naxmaxü ga nagu janaxüchigüãxüwa. ³Rü ngígü ngígürügügü: —¿Texé tá taxçax ítanaxügachi ja jima nuta ja namaã nangüxtaücü? —ngígürügügü. ⁴Notürü jexguma meãma nüxü nadaunügu, rü nüxü idaugü ga marü na

ínaxügachixũ ga guma nuta ga tacü ga namaã nangũxtaũcü ga jema naxmaxũ. ⁵Rü jexguma nagu nadaugügu ga jema naxmaxũ, rü nüxũ idaugü ga wüxi ga ngextüxücü ga maꝑchiruxũ ga cómüchiruxũ ga jéma naxmaxũärü tügü necüwawa rütöxũ. Rü poraãcü iꝑaixãchiãëgü ga jema ngecügü. ⁶Notürü nüma rü nhanagürü ngĩxũ: —¡Tãú i peꝑaixãchiexũ! Pema rü naxçax pedaügü ja Ngechuchu ja Nacharétucũãx ga guma curuchawa japotagüãcü. Marü wena namaxũ, rü nataxuma i nuã. ¡Dücax, meã nüxũ pedax i nhaã nachica ga nagu naxügüãxũ! ⁷—¡Rü paxa ípeixĩ rü Pedrumaã rü ngêma togü i ngúexügümaã nüxũ pejarüxugüe, rü nhapegügü nüxũ:

“Nüma ja Ngechuchu rü marü nüxĩra pexũpa Gariréaana naxü. Rü ngêma tá nüxũ pejadaügü ngêma pemaã nüxũ jaxuxürũ”, nhapegügü nüxũ! —nhanagürü. ⁸Rü jexguma ga jema ngecügü rü nüxna íjabuxmü ga jema naxmaxũ, jerü ngĩrü muẽemaã poraãcü ijaduruxe. Rü taxúemaãma nüxũ íjaxugügü, jerü poraãcü imuẽ.

**Ngechuchu rü ngĩçax nangox ga
María ga Magadácũãx
(Ju 20.11-18)**

⁹Rü jexguma Ngechuchu juwa írüdaxguwena ga noxri jangunegu ga jüxüarü ngunexügu, rü ngĩçaxira nangox ga María ga Magadácũãx ga ngĩwa ínawoxũãcü ga 7 ga ngoxogü. ¹⁰Rü ngĩma rü íjaxũ, rü namaã nüxũ íjarüxu ga jema Ngechuchumücügü ga íngechaũgüxũ rü íxaxexũ. ¹¹Notürü ga

nümagü rü tama najaxögüchaũ ga jexguma nüxũ naxĩnüëgu ga na namaxũxũ ga Ngechuchu rü na nüxũ nadauxũ ga ngĩmax.

**Ngechuchu rü taxre ga norü
ngúexügüçax nangox
(Lc 24.13-35)**

¹²Rü jemawena ga Ngechuchu rü tãöcü nangox naxçax ga taxre ga norü ngúexügü ga jexguma nama ga naãnewaama nadaxügu naxĩxgu. ¹³Rü nümagü rü nawoegu, rü jema togü ga ngúexügümaã nüxũ najarüxugü. Notürü jemagüaxũ rü ta tama najaxögü.

**Ngechuchu nanamu ga
norü ngúexügü
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49;
Ju 20.19-23)**

¹⁴Rü jemawena ga Ngechuchu rü naxçax nangox ga jema 11 ga norü ngúexügü ga jexguma mechawa ínachibüejane. Rü najangagü naxçax ga tama aixcuma na jaxögüãxũ rü tama na inaxĩnüëxũ. Jerü ga nümagü rü tama nüxũ najaxögüchaũ ga jema nüxũ daugüxũ ga marü wena na namaxũxũ. ¹⁵Rü nhanagürü nüxũ: —¡Guxũ i naãnewa pexĩ rü guxũ i duũxügümaã nüxũ pejarüxu i ore i mexũ! ¹⁶—Rü jĩxema jaxóxë rü íbaixex rü tá tüxũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ. Notürü jĩxema tama jaxóxë rü tá tapocu. ¹⁷—Rü nhaã tá nixĩ i cuaxruügü i nawa nüxũ icuáxũ i ngêma jaxögüxũ. Rü chauégagu tá ínawoxũ i ngoxogü. Rü ngexwacaxũxũ i nagagüwa tá nidexagü. ¹⁸—Rü naxmexmaã tá nüxũ najajauxãchi i äxtapegü. Rü ngëxguma

jaxaxgüãgu i tacü i nawa ijuxũ, rü
tãixũtãma nanachixexẽ. Rü tá tüxũ
ningõgügü ja idaaweexe rü tá tümacax
nitaanegü —nhanagürü.

**Ngechuchu rü dauxũguxũ ga
naãnewa naxũ**
(Lc 24.50-53)

¹⁹Rü nüma ga Cori ga Ngechuchu
rü jexguma norü ngúexũgümaã
jadexaguwena, rü Tupana rü

dauxũguxũ ga naãnewa nanaga. Rü
Tupanaãrü tügüncüwawa najarüto.
²⁰Rü nümagü ga norü ngúexũgü rü
inaxĩachi na guxũwama nüxũ
janaxugüexũ ga ore i mexũ. Rü
nüma ga Cori rü nüxũ narüngũxẽẽ,
rü nanangoxẽẽ na aixcuma jiixũ ga
jema ore, jerü wüxigu namaã
napuracü na naxügüãxũcax ga mexũ
ga taxũgü ga Tupanaãrü poramaã
naxügüxũ.